НАРОДНА АРМІЯ

27 жовтня, 2016

#42 {5471}

НАЧАЛЬНИК ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ — ГОЛОВНОКОМАНДУВАЧ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ГЕНЕРАЛ АРМІЇ УКРАЇНИ ВІКТОР МУЖЕНКО:

«РОБОТА ЩОДО ПЕРЕХОДУ ЗБРОЙНИХ СИЛ НА СТАНДАРТИ НАТО ПРОВОДИТЬСЯ ВПЕВНЕНО І ПОСЛІДОВНО»

стор. 2-3

Вогонь веде артилерійський розрахунок 2С7 «Піон»

«РУБІЖ-2016»:

УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО ГОТОВЕ ДО ВІДБИТТЯ МАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ

Минулого тижня у Збройних Силах України завершилися стратегічні командно-штабні навчання «Рубіж-2016». До КШН залучалися штаби стратегічного та оперативно-стратегічного рівня, а також визначені військові частини та підрозділи всіх видів Збройних Сил України. Загалом у навчаннях взяли участь близько 10 тисяч осіб та майже 1800 одиниць техніки.

стор. 4-5

«МОСКІТНИЙ ФЛОТ» ЧИ КЛАСИЧНИЙ: СЬОГОДЕННЯ ДИКТУЄ ВИБІР

В ідеалі Військово-Морські Сили Збройних Сил України мають складатися з підводних човнів, фрегатів, корветів, десантних кораблів, тральщиків тощо. Але сьогодення вимагає від країни будувати малотоннажний «москітний флот», що в рази дешевше і швидше, ніж реалізовувати великі довгострокові проекти

стор. 6

ВИПРОБУВАННЯ СУВОРОЮ «СТОДЕНКОЮ»

Якою буде прийдешня зима для українських вояків у районі АТО?

стор. 8

ВАЖКИЙ МЕХАНІЗОВАНИЙ МІСТ ПЕРЕКРИВАЄ ВОДНІ ПЕРЕШКОДИ ЗАВШИРШКИ 40 МЕТРІВ

До складу ТММ-3М входять чотири прольоти, довжина кожного з яких — 10,5 метра

стор. 9

ПРОТЕЗ НА НОГУ І ВПЕРЕД — НА ВІЙНУ!

Зараз Олександру Сарабуну під силу будь-яке завдання, він веде активне життя, працює, зустрічається з друзями, долучається до волонтерських проектів

стор. 12

«ДОСТУПНЕ ЖИТЛО» МОЖЕ СТАТИ ПОСИЛЬНИМ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ АТО

Верховна Рада України в першому читанні ухвалила проект закону, за яким пропонується надати учасникам АТО, а також сім'ям загиблих державну підтримку при будівництві житла, яка полягає у фінансуванні державою 50% його вартості

стор. 14

ЯКЩО ТЕБЕ НЕ ВПІЗНАЛА РІДНА ДИТИНА…

Психологи громадської організації «Ліга офіцерів» розробили поради, як зробити сім'ю реабілітаційним середовищем для бійця у постмобілізаційний період

стор. 15

ЯК ГОТУЮТЬ НАЙНЕБЕЗПЕЧНІШИХ СТРІЛЬЦІВ У СВІТІ

Тестування при вступі до школи снайперів морської піхоти та спецпризначення ВМС США за рівнем вимог цілком порівнюване із відбором для польоту в космос

стор. 18

УКРАЇНЦІ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ПОКАЗАЛИ СЕБЕ ЯК НАЦІЯ ЛЮДЕЙ-ПЕРЕМОЖЦІВ

28 жовтня — День визволення України від фашистських загарбників

стор. 20

ГЕНЕРАЛ АРМІЇ УКРАЇНИ ВІКТОР МУЖЕНКО: «РОБОТА ЩОДО ПЕРЕХОДУ ЗБРОЙНИХ СИЛ НА СТАНДАРТИ НАТО ПРОВОДИТЬСЯ ВПЕВНЕНО І ПОСЛІДОВНО»

Серед наочних досягнень постмайданної України безумовно називаються і зміни в армії, яка стала значущим інструментом відстоювання інтересів держави. Про ці успіхи не тільки з гордістю говорять політики, їх на ділі підтримує український народ, із ними змушені рахуватися вороги. Сьогодні своїм баченням сутності та майбутнього оборони країни з нашими читачами ділиться начальник Генерального штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор МУЖЕНКО

Генерал армії України Віктор Муженко під час фінального етапу КШН «Рубіж-2016»

— Вікторе Миколайовичу, наскільки наші Збройні Сили за час гібридної війни адаптувалися до нав'язаних Україні реалій?

— 2014-й рік застав нас не готовими і за кількісним, і за якісним складом Збройних Сил, беручи до уваги наявність озброєння, військової техніки та підготовленого особового складу, які б могли вести активні бойові дії. Йдеться не лише про бойову навченість, а й про психологічну готовність людей до виконання тих завдань, які перед ними стояли.

Сьогодні армія стала зовсім іншою — і в плані бойового вишколу, і щодо оснащення озброєнням та військовою технікою. На жаль, і нині ще не можна говорити, що ми повністю переоснастили військо модернізованою технікою й озброєнням, але те, що в нас є, дозволяє вже достатньо ефективно виконувати завдання, які перед нами стоять. Проте у ворога теж немає можливості суттєво наростити свої спроможності, щоб можна було за короткий термін подолати оборону, яку тримають підрозділи Збройних Сил України.

— Як, на вашу думку, краще формувати наші Збройні Сили — за призовом чи все ж таки це має бути професійна контрактна армія?

— Ми на сьогодні ведемо мову про змішаний принцип комплектування — у нас є військовослужбовці як строкової служби, так і за контрактом. До речі, офіцери — це теж військовослужбовці служби за контрактом.

Частка військовослужбовців строкової служби становить тільки 10 відсотків, і ми будемо продовжувати такий принцип комплектування. Чому? Тому що нам необхідно здійснювати підготовку резерву, який за необхідності поповнюватиме наші підрозділи, доукомплектовувати ті військові частини, які вестимуть бойові дії.

Щодо контрактної складової, то в цьому плані є суттєві позитивні зрушення. Так, за період 2014–2016 років ми уклали контракти з 85 тисячами військовослужбовців, із них лише цього року — з 59 тисячами, серед них, зокрема, близько 6 тисяч — офіцери.

ЛИШЕ ЦЬОГО РОКУ КОНТРАКТ ЗІ ЗБРОЙНИМИ СИЛАМИ УКЛАЛИ 59 ТИСЯЧ ОСІБ, СЕРЕД НИХ, ЗОКРЕМА, БЛИЗЬКО 6 ТИСЯЧ — ОФІЦЕРИ

Комплектування офіцерським складом — це ще одна із тих проблем, які остаточно не розв'язані. Але є перспективи, і ми провели низку заходів, зокрема відкрили курси підготовки офіцерського складу і переформували низку навчальних центрів для підготовки військовослужбовців служби за контрактом.

— Де українцю, який не хоче укладати контракт, але готовий стати на захист своєї Батьківщини, можна пройти базовий вишкіл, опанувавши тактику бою, навики стрільби та ту ж тактичну медицину?

— Існує система підготовки військового резерву. Це стосується передусім тих, хто готовий укласти контракт на проходження військової служби в резерві, а також тих, хто вже перебуває в резерві. Як правило, це військовослужбовці, звільнені після мобілізації й зараз зараховані у військових комісаріатах до військового резерву. Крім того, ми передбачаємо підготовку територіального резерву, і такі заходи вже проводяться. Загальна кількість резервістів з територіального й оперативного резерву, які пройшли підготовку тільки за 2016 рік, становить близько 30 тисяч осіб. Також нагальним є питання реформування Товариства сприяння обороні України. Це теж структура, що повинна займатися підготовкою, про яку ви запитали.

— Україна планує до 2020 року перевести сектор безпеки і оборони на стандарти НАТО. Як триває цей процес у Збройних Силах, і чи є уже на цьому шляху перші успіхи?

«СПОЧАТКУ БЕЗПЕКОВИЙ КОМПОНЕНТ, ПОТІМ ПОЛІТИЧНИЙ»

«На сьогоднішній день ми маємо пропозиції України щодо «дорожньої карти», де ми чітко наголосили, що безпековий пакет має передувати пакету політичному», — заявив глава держави в інтерв'ю журналістам українських телеканалів, відповідаючи на запитання, коли все ж таки можуть відбутися ці вибори. Він також зауважив, що їхнє проведення має підтримати український парламент.

«Спочатку треба створити безпекові умови, виконати безпекову частину домовленостей: забезпечити припинення вогню, відведення, функціонування і доступ ОБСЄ, в тому числі й до кордону, забезпечити технічну перевірку, звільнення заручників і багато чого, а лише після цього ставити питання про затвердження законодавства про вибори», — наголосив Петро Порошенко.

«Ніяких паралелей. Спочатку безпековий компонент, потім політичний компонент», — додав Президент.

Петро Порошенко констатував, що нині на окупованих територіях Донбасу присутня велика кількість російських військових, військової техніки та немає умов для проведення виборчого процесу тощо.

«Саме тому на першому етапі, етапі до виборів, ми маємо отримати контроль над кордоном з боку озброєної місії ОБСЄ. Це записано в Мінську, я на цьому завжди наголошував. Контроль з боку озброєної місії ОБСЄ має припинити інфільтрацію російських військ, російського озброєння, російської амуніції. Озброєна місія ОБСЄ на постійній основі має стати на кордон і перекрити постачання», — сказав Президент.

«На другий день після виборів ми маємо забезпечити взяття під контроль українськими військовими кордону. Це є вже зараз у Мінську, і це має бути у «дорожній карті» з чіткою датою і з чіткою відповідальністю», — також додав глава держави.

Президент зауважив, що всі здатні критикувати Мінськ, але ніхто не пропонує жодної альтернативи.

«Крім назавжди залишити ці території агресору: визнати їх окупованими, віддати і не займатися цим. Але якщо Україна не буде цим займатися, то цим не буде займатися ніхто. І я як український президент, як гарант Конституції і територіальної цілісності України нікому не дозволю розкидатися українськими землями — це стосується як Донбасу, так і Криму», — наголосив Президент.

УКРАЇНА ОТРИМАЄ БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ НАПРИКІНЦІ ЛИСТОПАДА

Президент Петро Порошенко переконаний, що до проведення саміту Україна-ЄС у Брюсселі 24 листопада для громадян нашої держави буде запроваджено безвізовий режим.

«Я впевнений у тому, що документи про надання Україні безвізового режиму повністю будуть підписані й ратифіковані Європарламентом. Це відбудеться до 24 листопада. Бо 24 листопада відбудеться саміт Україна-ЄС, і ми домовилися, що на цей саміт документи будуть готові», — заявив глава держави в інтерн'ю українським телеканалам, повідомляє сайт глави держави.

ПРИЗНАЧЕНО НОВОГО НАЧАЛЬНИКА ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВІДКИ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Президент Петро Порошенко представив нового начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони України генерал-майора Василя Бурбу.

38-річний Василь Бурба закінчив Національну академію Служби безпеки України за спеціальністю «юрист». Тривалий час працював у Службі безпеки України. Є учасником бойових дій (АТО).

— Дійсно, Президент України — Верховний Головнокомандувач Збройних Сил поставив завдання до 2020 року перейти на стандарти НАТО. Завдання амбітне, і ми зараз проводимо низку заходів поетапного досягнення цієї мети.

Загалом у НАТО 1250 стандартів, із них 65 відсотків — оперативні. Це доктрини, настанови, методики тощо. 20 відсотків стосуються озброєння, військової техніки, засобів зв'язку. І 15 відсотків — адміністративні. Більшість із них ми, я думаю, засвоїмо.

У нас діє Центр стандартизації, і зараз ведеться робота щодо створення інших структурних підрозділів, які б займалися стандартизацією та напрацюванням відповідних документів. А втілення на сьогодні переважно стосується підготовки особового складу.

Залучені до цього процесу й іноземні інструктори. На сьогодні підготовку з ними уже пройшли понад дві тисячі військовослужбовців. Це тільки на території України. Ми уже підготували чотири і зараз приступили до підготовки п'ятого батальйону, який пройде двомісячний цикл навчання саме за стандартами НАТО.

Також за допомогою США, країн Балтії і Канади завершується перша черга створення Центру підготовки сил спеціальних операцій. Там якраз передбачаються всі заходи організації підготовки й облаштування за натовськими нормами. Нині ведеться вишкіл інструкторів для цього центру. Один випуск вже здійснено, зараз на виході другий. І, я думаю, що у грудні приступимо до третього циклу. Крім того, велика робота щодо переведення матеріальної бази на стандарти НАТО проведена в Міжнародному центрі миротворчості та безпеки в Яворові.

Вирішуються питання організації системи управління і зв'язку, логістичного та медичного забезпечення. Так що робота йде. Можливо, не так швидко, як би нам хотілося, не так швидко, як би бажало наше суспільство, але впевнено і послідовно.

Хочу наголосити, що, окрім інструкторів, які опікуються безпосередньо навчанням особового складу, в структурі Міністерства оборони та Генерального штабу також працюють 24 іноземні радники. Зокрема вони брали участь у відпрацюванні нашого Стратегічного оборонного бюлетеня, який є дорожньою картою реформування Збройних Сил і переходу на стандарти НАТО до 2020 року. Зараз прибули ще чотири радники стратегічного рівня на чолі з генералом армії США у відставці Джоном Абізейдом.

— Чи береться до уваги у процесі створення тих же сил спеціальних операцій вітчизняний досвід, набутий під час проведення АТО?

— Такий практичний досвід є безцінним. Тому він відповідно акумулюється і ретельно вивчається. І не лише в Україні. Як результат — вносяться зміни до стандартів провідних країн світу. НАТО корегує свої підходи з урахуванням досвіду застосування Збройних Сил в антитерористичній операції, щоб навчати своїх військовослужбовців.

— Повертаючись до теми допомоги з боку країн західного світу, передусім країн НАТО, чого, на вашу думку, найбільше потребують Збройні Сили — військової техніки, інструкторів чи новітніх технологій?

— Я думаю, що насамперед нам потрібна моральна підтримка. Щоб ми розуміли, що Україна не одна протистоїть російській агресії, що це є загрозою не тільки для України, а й для Європи і навіть для всього світу.

Стосовно військової складової — корисними є як суто матеріальна допомога, так і залучення радників. Особливо інструкторів, які б завдяки методикам, що діють у провідних арміях світу, допомогли б нам вийти на бажаний рівень підготовки.

І, звичайно, ми потребуємо озброєння, військової техніки, особливо систем протиповітряної оборони. Військово-Морські Сили також потребують достатньо серйозної уваги та конкретної матеріальної підтримки.

Для Сухопутних військ затребуваними є системи контрбатарейної, радіоелектронної боротьби, передові засоби ураження бронетехніки, прилади нічного бачення тощо. Тобто перелік нагальних потреб дуже великий. Задовольнити його планується як завдяки країнам-членам Альянсу, так і зусиллями нашого оборонно-промислового комплексу.

ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ РЕЗЕРВІСТІВ З ТЕРИТОРІАЛЬНОГО Й ОПЕРАТИВНОГО РЕЗЕРВУ, ЯКІ ПРОЙШЛИ ПІДГОТОВКУ ТІЛЬКИ ЗА 2016 РІК, СТАНОВИТЬ БЛИЗЬКО 30 ТИСЯЧ ОСІБ

— Зрозуміло, що війна — це також і змагання технологій, а той, хто стоїть на місці, у підсумку однозначно програє. Тож те, що нам свого часу дісталося від СРСР, застаріває не тільки фізично. Що, на ваш погляд, є більш розумним, наприклад, у тій же сфері ППО — модернізувати старі радянські зразки до рівня теперішніх потреб чи отримати та освоїти те, чим користуються в НАТО?

— Потрібен комплексний підхід. Передусім ми повинні забезпечувати себе самі. Тож маємо задовольнятися продукцією українського оборонно-промислового комплексу. Це набагато дешевше і швидше.

Водночас технології — це один із напрямків допомоги від іноземних партнерів, і їх повинні освоювати підприємства нашого ОПК, аби виготовляти сучасні зразки озброєння військової техніки, яких потребують Збройні Сил. З огляду на це й формуються вимоги на перспективу.

— Як мають розвиватися українські авіація і флот?

— Для Військово-Морських Сил є актуальним розвиток корабельно-катерного складу, і перші, причому вітчизняні, зразки уже надійшли на озброєння ВМС України.

Другий напрямок — розвиток сил берегової оборони. Адже найперше завдання для нас — захист території, а вже потім можна буде вести розмову про контроль комунікацій тощо.

Було б непогано, щоб усе вирішувалося одночасно, але, на жаль, наявний ресурс дозволяє займатися цим лише поетапно.

Те, що стосується Повітряних Сил. Я вів мову про протиповітряну оборону — це стосується і зенітно-ракетних, і радіотехнічних військ, це стосується й авіації. Гадаю, що за умови виконання Державного оборонного замовлення цього року ми суттєво підвищимо боєздатність і боєготовність Повітряних Сил України.

— Як побудовано взаємодію Збройних Сил з іншими силовими структурами, зокрема, із Державною прикордонною службою?

— Найближча точка нашого дотику — охорона кордону. Закон покладає її на Держприкордонслужбу та Збройні Сили України. Прикордонники охороняють державні рубежі на суходолі, поверхні моря, річках, озерах та інших водоймах. Зона нашої відповідальності — повітряний та підводний, у межах територіального моря, простір. Природно, що є налагоджений обмін інформацією щодо фіксації можливих порушень і відпрацьований механізм реагування на різного роду загрози. До того ж прикордонне відомство залучається до виконання завдань з територіальної оборони, яку організовує Генеральний штаб Збройних Сил України.

Окрім того, військовослужбовці обох структур пліч-о-пліч виконують спільні, часто по-справжньому бойові завдання в районі проведення АТО. Ми маємо спільний досвід і героїчні приклади спільного виконання бойових завдань із захисту територіальної цілісності нашої держави на перших етапах проведення АТО на Сході країни в районах Ізвариного, Червонопартизанська, Довжанського, Зеленопілля, Дякового, Мар'їнки, Успенки тощо. На жаль, ці приклади як героїчні, так і трагічні. Тож нас об'єднують досвід і світла пам'ять про тих військовослужбовців ЗСУ і ДПСУ, які віддали життя за Батьківщину.

Сьогодні, зокрема, єдина військова сила в акваторії Азовського моря — це корабельно-катерний склад Маріупольського загону Морської охорони.

Тож усі силові структури України об'єднані комплексним алгоритмом забезпечення національної безпеки і оборони та виконують функцію за призначенням.

— На початку інтерв'ю серед причин неготовності армії до гібридного протистояння ви назвали психологічну неготовність до ведення нового типу війни. Яка ситуація зараз?

— Це в жодному разі не слабкодухість. Ми якраз і маємо цей опір, який є з боку Збройних Сил України і всього українського народу саме завдяки могутності духу. Йшлося про психологічну готовність чи неготовність частини військовослужбовців Збройних Сил виконувати певні завдання. Після того було зроблено відповідні висновки, і на сьогодні в системі бойової підготовки значна увага приділяється питанням психологічної готовності військовослужбовців виконувати завдання, які перед ними ставляться.

Зрештою, позиція абсолютної більшості військовослужбовців сьогодні жодних сумнівів не викликає.

— Дякую за розмову. Бажаю вам і вашим підлеглим бути завжди сильними духом і стояти на сторожі України та її інтересів!

Інтерв'ю вів Сергій ЧЕРЕВАТИЙ

СПІВПРАЦЯ З АЛЬЯНСОМ ПОГЛИБЛЮВАТИМЕТЬСЯ

2017–2020 рр. — часові рамки для досягнення Україною стандартів НАТО

З 2017 року національна щорічна програма співробітництва з Альянсом буде спрямована на проведення реформ для досягнення Україною стандартів НАТО.

«З наступного року вся допомога з боку НАТО буде повністю пов'язана із завданням реформування. Часові рамки залишаються тими самими — 2020 рік», — зазначив Президент України Петро Порошенко під час спілкування з представниками ЗМІ за підсумками зустрічі з Генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом, повідомляє сайт глави держави.

Президент відзначив важливість поглиблення співпраці України з Альянсом у питаннях регіональної безпеки, особливо в контексті боротьби з російською агресією. За його словами, наша країна зацікавлена в інтенсифікації діалогу щодо ситуативної обізнаності та сумісності.

Своєю чергою Генеральний секретар НАТО наголосив, що Альянс продовжить надавати практичну та політичну підтримку, а також підтримку через трастові фонди НАТО для побудови безпекових інституцій. Також йдеться про співпрацю у сфері кібербезпеки та реабілітації поранених військових.

КРАЩИМ СЛУХАЧАМ ТА КУРСАНТАМ ПРИЗНАЧЕНО СТИПЕНДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Згідно з розпорядженням голови Верховної Ради України за особливі успіхи у навчанні й науковій діяльності та зразкову військову дисципліну цієї стипендії удостоєні слухачі другого курсу навчання Національного університету оборони України імені Івана Черняховського полковник Олександр Сук, підполковник Валентин Іващишин та майор Микола Кривоносюк. Стипендію Верховної Ради також отримуватиме слухач третього курсу Української військово-медичної академії лейтенант медичної служби Вага Сукіасян. Окрім цього, серед стипендіантів чимало курсантів різних військових вишів та курсів навчання.

Загалом по вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах інших державних вищих навчальних закладів стипендії Верховної Ради України удостоєні 43 слухачі та курсанти Збройних Сил України.

Інф. «НА»

«РУБІЖ-
УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО ГОТОВЕ

ЧИ ЗМОЖУТЬ ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ ЗАХИСТИТИ КРАЇНУ В РАЗІ МАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ ВОЙОВНИЧОГО ПІВНІЧНОГО СУСІДА — ОДНЕ З ПИТАНЬ, ЩО НАЙБІЛЬШЕ НИНІ НЕПОКОЯТЬ УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО. У ГЕНЕРАЛЬНОМУ ШТАБІ ВІТЧИЗНЯНОГО ВІЙСЬКА СТВЕРДЖУЮТЬ, ЩО ЗМОЖУТЬ, АДЖЕ САМЕ ДЛЯ ТОГО ПРОВОДЯТЬСЯ ЧИСЛЕННІ ТРЕНУВАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Минулого тижня у Збройних Силах України завершилися стратегічні командно-штабні навчання «Рубіж-2016». До КШН під керівництвом начальника Генерального штабу — Головнокомандувача Збройних Сил України генерала армії України Віктора Муженка залучалися штаби стратегічного та оперативно-стратегічного рівня, а також визначені військові частини та підрозділи всіх видів Збройних Сил України. Загалом у навчаннях взяли участь близько 10 тисяч осіб та майже 1800 одиниць техніки

До навчань «Рубіж-2016» залучалося майже 1800 одиниць техніки

«Рубіж-2016» підсумовують комплекс навчань, який розпочався ще в березні поточного року. «Небесний щит», «Південний вітер», «Літня гроза» та інші, численні збори з резервістами — всі вони були проведені, аби на всіх рівнях підготуватися не до умовної агресії умовного ворога, а, на жаль, до цілком ймовірної.

Чимало заходів цьогоріч проводилося вперше. На навчаннях бригад до строю ставали тисячі резервістів, що пройшли АТО і навчилися воювати. Бойові літаки Повітряних Сил відпрацювали посадку та зліт на двох великих автотрасах України — Київ—Одеса та Київ—Чоп. На Миколаївщині 450 десантників та близько 70 одиниць техніки 79-ї окремої десантно-штурмової бригади ВДВ здійснили масове десантування з літаків Ан-26. На Херсонщині було наведено понтонно-мостову переправу завдовжки 560 метрів через річку Дніпро з перекриттям нормативного часу в півтора-два рази — за часів незалежної України такого у Збройних Силах ще не робили жодного разу. Радіотехнічний батальйон Повітряних Сил вперше застосував щойно отриману від заводу-виробника нову розробку вітчизняного оборонпрому — потужну радіолокаційну станцію 79К6 «Пелікан».

— Безумовно, ми врахували той оперативний фон і ті дії, які практично відпрацьовувалися на навчаннях Збройних сил Російської Федерації «Кавказ-2016». Адже проігнорувати такі загрози ми просто не можемо, — говорить начальник Генерального штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко. — Сьогодні Збройні Сили готові до тих викликів, які прямо чи завуальовано кидає нам Росія.

За словами начальника Генштабу, нагальної потреби у проведенні 7-ї хвилі мобілізації нині немає:

— Той некомплект, який є у військових частинах, щотижня скорочується за рахунок тих, хто підписує контракти зі Збройними Силами. За поточної ситуації в районі АТО цього цілком достатньо. Разом із тим не варто забувати, що в нас є майже стотисячний навчений резерв із бойовим досвідом, який за потреби протягом 24 годин зможе поповнити Збройні Сили.

Остання крапка у навчаннях «Рубіж-2016» була поставлена на Київщині. Тут на полігоні «Дівички» відбулись експериментальні тактичні навчання з бойовою стрільбою самохідних та гаубичних артилерійських підрозділів.

МАЙЖЕ СТОТИСЯЧНИЙ РЕЗЕРВ ІЗ БОЙОВИМ ДОСВІДОМ ЗА ПОТРЕБИ ПРОТЯГОМ 24 ГОДИН ЗМОЖЕ ПОПОВНИТИ ЗБРОЙНІ СИЛИ

Війна на Сході держави і зокрема застосування в ній артилерії показали, що найбільш ефективним вогневе ураження буде в першу хвилину обстрілу. Це особливо стосується знищення піхоти на позиціях, техніки в колонах тощо, але головною умовою успіху має стати точність. Саме на цій «золотій» хвилині й зосередилися наші артилеристи разом із науковцями у «Дівичках».

— Мета експерименту з підвищення ефективності артилерії полягає у відстеженні ступеня ураження кожної цілі із застосуванням різних способів ведення вогню, щоб потім виконувати завдання з якомога меншою витратою боєприпасів і найбільшим вогневим ураженням. На сьогодні в нас достатньо палива і боєприпасів, проте з досвіду АТО стало зрозуміло, що старі розрахунки щодо їхнього використання не мають сенсу, — говорить командувач ракетних військ і артилерії ЗС України — заступник командувача Сухопутних військ Збройних Сил України генерал-майор В'ячеслав Горбильов. — Щоб підвести під розрахунки наукову базу, вперше за роки незалежності України до навчань залучено співробітників спеціалізованого науково-дослідного центру Збройних Сил.

Аналізуючи побачене на практиці й почуте від артилеристів, можна дійти висновку, що йдеться про повноцінний розвідувально-вогневий комплекс, в якому поєднані безпілотні літальні апарати, контрбатарейні станції, апаратні та програмні засоби, цифрове картографічне забезпечення, гаджети для розрахунків, передачі команд та цілевказань, цифрові канали зв'язку та засоби ураження. Кожний з цих елементів у Збройних Силах є і вже працює. Нині вони об'єднані в потужний РВК, останні штрихи будуть зроблені військовими науковцями.

— Артилеристи працюють швидко і надійно, очікувані влучання в ціль підтверджуються, — стримано говорять офіцери-артилеристи. На практиці ж це виглядає так: три опорні пункти, які військові інженери готували протягом тижня, були вщент зруйновані лише кількома залпами!

Результати навчань «Рубіж-2016», як і експерименту в «Дівичках», ще будуть аналізуватися фахівцями Генерального штабу ЗС України. Але деякі висновки вже можна зробити.

— Мета навчань досягнута, Збройні Сили готові до відбиття ймовірної агресії. Але є ще над чим працювати і ця робота повинна бути послідовною. Після опрацювання результатів набутий досвід буде узагальнено та впроваджено у військах і навчальних закладах, — підсумовував начальник Генерального штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко. — Поряд з цим тактичні навчання різних підрозділів та військових частин будуть продовжуватися.

Роман ТУРОВЕЦЬ

РЛС «ПЕЛІКАН» ПРОЙШЛА ПЕРЕВІРКУ «БОЄМ»

На навчаннях «Рубіж-2016» радіотехнічний батальйон бригади радіотехнічних військ повітряного командування «Південь» вперше застосував новітню розробку вітчизняного оборонпрому — рухому трикоординатну радіолокаційну станцію кругового огляду з фазованою антенною решіткою 79К6 «Пелікан».

Вітчизняну техніку тестували в умовах максимальних навантажень. Спочатку екіпаж РЛС здійснив марш на 120 кілометрів до визначеної позиції. На полігоні провели заняття з відновлення техніки в разі її виходу з ладу: автомобільної — на марші, а електротехнічної — після застосування зброї. Після цього відпрацювали розгортання та згортання станції за визначений термін та перевірили її можливості з бойового застосування.

— Станція потужна і дуже зручна в роботі, — прокоментував результати «перевірки боєм» начальник РЛС старший лейтенант Олексій Гурмач.

Одразу після навчань станція «Пелікан» заступила на бойове чергування із захисту повітряного простору над півднем України.

РЛС «Пелікан»

2016»:

ДО ВІДБИТТЯ МАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ

Винищувач МіГ-29 злітає для виконання польотного завдання

ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ПОВІТРЯНОЇ ОБСТАНОВКИ БУЛИ ЗАДІЯНІ ПІДРОЗДІЛИ АВІАЦІЇ, ЗРВ ТА РТВ

У ході навчань «Рубіж-2016» на практиці перевірялася спроможність протиповітряної компоненти держави адекватно реагувати на ймовірні загрози. Основна увага при цьому була зосереджена на питаннях удосконалення взаємодії, якості та оперативності прийняття управлінських рішень за різних умов повітряної обстановки, організації зміни позицій бойового застосування визначених засобів ЗРВ.

— До головних критеріїв, які характеризують ефективність системи протиповітряної оборони, належить мобільність підрозділів зенітних ракетних військ, — розповідає начальник зенітних ракетних військ командування Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-майор Дмитро Карпенко. — Маневр вогнем і підрозділами, швидке перестроювання бойових порядків в умовах сучасного бою забезпечують можливість знищення повітряного противника на головному напрямку, не створюючи при цьому «дір» у системі ППО загалом. Такі завдання й виконувалися в межах навчань «Рубіж-2016».

За словами начальника ЗРВ командування Повітряних Сил ЗС України, одним із елементів було відпрацювання практичних заходів з передислокації у визначені райони зенітних ракетних підрозділів С-300ПС та «Бук-М1». Здолавши відстані у кількасот кілометрів, вони прибули в пункти призначення, виконали інженерне облаштування позицій та приступили до несення бойового чергування з охорони повітряного простору.

Варто додати, що по завершенні навчання заплановано відправити підрозділи ЗРК «Бук-М1» для виконання завдань із протиповітряної оборони в районі проведення АТО.

Контроль повітряної обстановки, радіолокаційне забезпечення польотів авіації, маневр визначених сил та засобів — основні завдання, які під час навчання відпрацювали радіотехнічні війська Повітряних Сил ЗС України. Зазвичай розбір та підсумки таких навчань ретельно вивчаються та досліджуються, однак начальник РТВ командування Повітряних Сил ЗС України генерал-майор Сергій Вишневський попередньо позитивно оцінює роботу підлеглих.

Паралельно із завданнями стратегічного командно-штабного навчання «Рубіж-2016» окремі підрозділи РТВ були задіяні в дослідних випробуваннях модернізованої системи залпового вогню 9К58 «Смерч». Йдеться про залучення бойових обслуг радіолокаційних станцій типу 79К6 та П-18. Станція 79К6 лише нещодавно надійшла в радіотехнічний підрозділ та є однією з розробок КП «НВК «Іскра». Обслуга станції здійснила марш у район призначення та успішно виконала поставлені завдання.

На «Рубежі-2016» практично авіація була представлена екіпажами бригад тактичної авіації повітряного командування «Центр». У районах бойового застосування винищувачі провели повітряну розвідку, перехопили та знищили умовного противника. Авіатори ретельно відпрацювали взаємодію усіх органів військового управління, моделюючи повітряну обстановку з урахуванням досвіду бойового застосування авіації.

За словами начальника управління підготовки та застосування авіації — заступника начальника авіації командування ПС ЗС України генерал-майора Ігоря Черепенька, відпрацьовувалося завдання авіаційних ударів у складі змішаних груп тактичного призначення в умовах протидії засобів протиповітряної оборони та РЕБ. Також здійснювалась авіаційна підтримка бойових дій підрозділів Сухопутних військ.

Андрій ЯЦИК,
Юрій ІГНАТ

БОЄГОТОВНІСТЬ ПЕРЕВІРЕНА МОРЕМ

У практичних діях, які проводилися із розгортанням трьох компонент — морської, повітряної та сухопутної — взяли участь 10 кораблів та суден забезпечення, морська авіація, підрозділи військ берегової оборони флоту, зокрема, ракетно-артилерійські, інженерні й спеціальні підрозділи.

У морі екіпажі суден забезпечення ВМС ЗС України ретельно відпрацювали алгоритм спільних дій під час проведення залікового тактичного навчання з надання допомоги аварійному кораблю, який зазнав лиха, порятунку особового складу, що опинився на воді. На «Шостці» виникла аварійна ситуація, адже судно отримало пробоїну в корпусі. Через це на допомогу екіпажу прийшов санітарний катер «Сокаль» з аварійно-рятувальним загоном на борту. Злагодженість практичних дій та взаємодія екіпажів суден, їхніх бойових розрахунків й особового складу аварійно-рятувального загону дозволили в найкоротші терміни успішно виконати завдання по боротьбі з надходженням забортної води й пожежею у приміщеннях аварійного об'єкта. Військові моряки, взаємодіючи з морською авіацією, здійснили пошук та рятування особового складу, що знаходився у воді, провели заходи з протиповітряної оборони на переході морем. Особовим складом суден забезпечення було виконано бойові

Особовий склад інженерного підрозділу встановлює протидесантні міни

вправи зі стрілецької зброї, профілактичне гранатометання, проведено навчання з протипідводнодиверсійної оборони корабля та передачу вантажів на ходу.

Одним із важливих епізодів, який у межах «Рубежа-2016» відпрацювали у ВМС ЗС України, стало проведення інженерними підрозділами тактико-спеціального заняття на визначених ділянках морського узбережжя.

Військовослужбовцям Центру оперативного (бойового) забезпечення ВМС було поставлено завдання щодо проведення інженерної розвідки для визначення десантнодоступних ділянок морського узбережжя. Попри доволі вітряну погоду та складність виконання поставлених завдань, особовим складом рухомого загону загороджень вдало відпрацьовано практичні дії зі встановленням протидесантних мін й мінно-десантних загороджень на десантнодоступних ділянках морського узбережжя.

— Усі заплановані заходи здійснювалися задля унеможливлення імовірної висадки десантних засобів морського десанту противника, — зазначив заступник командира Центру оперативного (бойового) забезпечення ВМС ЗС України підполковник Сергій Ковський. — Визначені сценарієм тактико-спеціального заняття завдання виконувалися в максимально наближених до бойових умовах, завдяки чому офіцери управлінської ланки змогли вдосконалити свої професійні навички у керуванні підлеглим особовим складом, а військовослужбовці строкової служби покращили свій вишкіл та закріпили практичні навички.

Окрім того, військовослужбовці частин та підрозділів ВМС Очаківського гарнізону відпрацювали тактичне навчання щодо оборони та охорони пунктів базування.

Віталій ПАНЧИШИН

Артилерійський катер відпрацьовує навчально-бойові завдання разом із морською авіацією

«МОСКІТНИЙ ФЛОТ» ЧИ КЛАСИЧНИЙ:

СЬОГОДЕННЯ ДИКТУЄ ВИБІР

В ідеалі Військово-Морські Сили Збройних Сил України мають складатися з підводних човнів, фрегатів, корветів, десантних кораблів, тральщиків тощо. Але сьогодення вимагає від країни будувати малотоннажний «москітний флот», що в рази дешевше і швидше, ніж реалізовувати великі довгострокові проекти

Саме такий флот може бути доречним на Азовському морі, куди перекинути великі військові кораблі Україна на даний час не має можливості. Однак питання, чи зможуть Військово-Морські Сили виконати всі поставлені завдання з оборони країни від можливої агресії на Чорному та Азовському морях, а також забезпечити захист національних інтересів у межах виключної морської економічної зони, залишається відкритим.

За словами заступника начальника штабу Командування ВМС ЗС України з питань Євроатлантичної інтеграції капітана 1 рангу Андрія Риженка, ведення окремих морських операцій, нанесення високоточних ударів по противнику і захист морського узбережжя — ось три напрямки, за якими на даний час може розвиватися сучасні Військово-Морські Сили будь-якої країни світу.

— Оборона морського узбережжя складається, зокрема, із захисту гаваней і портів, гарантування безпеки критичної інфраструктури і ведення протидесантних операцій, — наголосив капітан 1 рангу Андій Риженко. — І якщо цей напрямок не фінансувати, можливі ризики знищення берегової та морської інфраструктури, а також блокування у пунктах базування активів Військово-Морських Сил. Як наслідок — серйозний негативний вплив на економіку і морську торгівлю країни.

На думку офіцера, до втрати морегосподарського комплексу може призвести відсутність коштів на морські операції (протикорабельні, протичовнові й протиповітряні) у виключній економічній зоні, а також на охорону нафтових та газових платформ і родовищ. Крім того, виникає ризик домінування противника на морському театрі воєнних дій і блокування торговельного судноплавства до українських портів.

— Неможливість фінансування нанесення високоточних морських ударів по противнику (а це мають бути у тому числі ракетні атаки) і десантування сил спеціального призначення та морської піхоти призведе до повної втрати ініціативи в морських операціях. Але сьогодні українським Військово-Морським Силам доцільно обрати модель, яка б поєднувала і ведення морських операцій, і нанесення високоточних ударів по противнику, і захист морського узбережжя, — зауважив Андрій Риженко.

За формулою, яка існує в світі, одна тонна водотоннажності корабля класу «корвет» або «фрегат» коштує 100 000 доларів США. І для багатьох країн наявність достатньої кількості власних ресурсів має вирішальне значення. Саме тому, розглядаючи концепцію побудови українського флоту та враховуючи окупацію Кримського півострова, що зараз є основною військовою загрозою як для України, так і для всього Чорноморського регіону, треба знайти відповідне рішення, щоб нейтралізувати загрозу з обмеженими ресурсами і в короткий проміжок часу.

На думку заступника начальника штабу, українська модель може бути реалізована за допомогою класичної з додаванням опцій «москітного флоту».

— Класична модель вимагає закупівлі всього спектру надводних кораблів — від фрегатів до катерів. Це дає можливість діяти навіть у відкритому океані, але буде коштувати державі кілька мільярдів доларів. «Москітний флот», що складається з багатьох катерів різного призначення, здатний забезпечити морську безпеку лише поблизу узбережжя, але коштує набагато дешевше. Важливим є також і те, що швидкі патрульні катери, водотоннажність яких удесятеро менша, можуть нести ту ж саму кількість ракет чи торпед, що й корвет або фрегат, — підкреслив Андрій Риженко.

Відповідно до AJP НАТО — 3.1 (STANAG 1469) порівняння ефективності катерів і фрегатів у різних морських операціях свідчить про те, що класичний флот не має великої переваги над «москітним» поблизу узбережжя. І лише певна автономність дає окрему перевагу класичному флоту на великій відстані.

— У порівнянні витрат і часу бачимо, що побудувати «москіти» набагато дешевше та швидше. Вони дешевші в обслуговуванні й не потребують великих інвестицій в інфраструктуру. Їхній ремонт є більш гнучким і дозволяє широко використовувати навіть цивільні майстерні. Можливість їхнього розгортання в зоні операцій також більша. У разі якщо водний шлях не представляється можливим, невеликі човни можуть бути доставлені до району ведення бойових дій на вантажівках, поїздах чи літаках, — наголосив капітан 1 рангу Андрій Риженко.

ДЛЯ УКРАЇНИ ЗАСТОСУВАННЯ «МОСКІТНОГО ФЛОТУ» — ЦЕ РЕАЛІСТИЧНЕ І ЕФЕКТИВНЕ РІШЕННЯ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОСТІЙНОЇ ПРИСУТНОСТІ КРАЇНИ НА МОРІ

Якщо враховувати сучасні морські операції, то швидкість 45 вузлів і вище, маневр і темп дають «москітному флоту» ще більші переваги. А здатність діяти з різних напрямків із низькою помітністю — примножують ці переваги в рази. Тому завдяки багатофункціональності «москітів» українському флоту потрібно застосовувати три типи платформ: мінно-тральні, рейдово-амфібійні та патрульно-ударні. І це коштуватиме лише кілька сотень мільйонів доларів.

— В основі багатофункціонального швидкого рейдово-амфібійного катера є платформа, що рухається зі швидкістю 50 вузлів і здатна доставляти 16–20 морських піхотинців, членів оглядової команди або водолазів-рятувальників до місця подій. Варіант патрульно-ударної платформи вже представлено вітчизняним виробником як проект «Лань», і знаходиться він на стадії остаточного доопрацювання. До речі, саме на цій платформі планується застосування протикорабельних ракет і всього озброєння, необхідного для ведення сучасних морських операцій. При цьому його водотоннажність і вартість у п'ять разів дешевша у порівнянні з корветом, — підкреслив заступник начальника штабу з питань Євроатлантичної інтеграції.

Виходячи з цього, на даний час для України застосування «москітного флоту» — це реалістичне і ефективне рішення щодо забезпечення постійної присутності країни на морі в короткі терміни і з обмеженими ресурсами. Цей флот має експлуатаційні переваги поблизу узбережжя країни у конкуренції з класичним флотом корветів і фрегатів, а також може стати основою для планомірного розвитку національного океанського флоту.

Євгеній СИЛКІН

Радник міністра оборони України віце-адмірал Сергій ГАЙДУК:

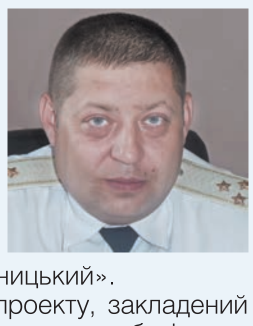

— Шлях до побудови флоту на основі «москітного» пройшли деякі країни Близького Сходу та Азії, але в нас є й інші приклади. Зокрема, в Туреччині, Румунії та Болгарії «москітний флот» — це лише складова ВМС. Відверто кажучи, мені цей варіант більше до вподоби.

Останнім часом постійно говорять, що Україна не може собі дозволити будувати флот. Це й зрозуміло. але стратегія формування комплекту сил флоту призвела до того, що за 25 років у державі не побудовано жодного корабля, а лише здійснено добудову п'яти, які були закладені ще за часів СРСР.

На сьогодні два малі броньовані артилерійські катери проходять державні випробування. Ще певну кількість включено до державного оборонного замовлення. Проте лише артилерійськими катерами, які складають основу «москітного флоту», ВМС не зможе адекватно протидіяти Чорноморському флоту Росії, у складі якого є нові надводні, підводні та повітряні ракетні платформи, у тому числі й з крилатими ракетами «Калібр».

Заступник начальника управління бойової підготовки Командування ВМС ЗС України, капітан 1 рангу Ігор Колежнюк:

— Сьогодні Україні необхідні нові корвети, оскільки під час анексії Криму ми втратили кораблі даного класу «Луцьк», «Тернопіль», «Придніпров'я» та «Хмельницький».

Корвет нового проекту, закладений на Чорноморському суднобудівному заводі, міг би частково компенсувати втрати і, безумовно, за наявності потужного ракетно-артилерійського, радіоелектронного, торпедного озброєння значно перевершити кораблі радянських проектів як у захисті власного узбережжя, так і далеко від баз завдяки автономності плавання. Але в нинішніх умовах доводиться думати про безпосередній захист все ж таки власного Чорноморського та Азовського узбереж.

Саме «москітний флот» дозволяє висаджувати штурмові групи, здійснювати диверсійні рейди в тил противника тощо. Зараз на столичному суднобудівельному заводі будуються малі бронекатери, які могли б підсилити наші позиції. Звичайно, броня таких катерів удару ракети не витримає, проте є надійним захистом від куль, у тому числі крупного калібру.

СУЧАСНИЙ ТАКТИЧНИЙ ТРЕНАЖЕР

НАБЛИЗИТЬ ДО СТАНДАРТІВ НАТО

ЗА ЙОГО ДОПОМОГОЮ МАЙБУТНІ ОФІЦЕРИ У СКЛАДІ КОРАБЕЛЬНИХ БОЙОВИХ РОЗРАХУНКІВ НАВЧАТИМУТЬСЯ КЕРУВАТИ КОРАБЛЕМ І ВЕСТИ БОЙОВІ ДІЇ НА МОРІ

Курсанти на цьому тренажері матимуть змогу проходити протоки Босфор та Дарданелли, орієнтуватися в Середземному морі та професійно прокладати курс для заходу в Одеську гавань

На факультеті військово-морських сил Національного університету «Одеська морська академія» відбулася презентація сучасного морського тактичного комп'ютерного тренажера Dangerous Waters, який сприятиме покращенню рівня підготовки майбутніх корабельних офіцерів.

Створення цього тренажера стало результатом більш ніж піврічної напруженої роботи флотського навчального закладу з Військово-морською академією імені Ніколи Вапцарова (Республіка Болгарія).

Тактичний тренажер складається з десяти автоматизованих робочих місць та призначений для проведення практичних дій і тренувань курсантами у складі корабельних бойових розрахунків із застосування систем корабельного озброєння, зокрема, несення вахтенної служби на ходовому містку, відпрацювання завдань сигнальної вахти з моделюванням різних погодних умов (наприклад, під час шторму), коливань хвиль під час сильного вітру. При проведенні занять з тактичного маневрування і тактики курсанти відпрацьовуватимуть дії бойових розрахунків під час перебування корабля в морі у складі з'єднання кораблів, суден або катерів з урахуванням усіх його маневрених якостей. Окрім того, Dangerous Waters дозволяє здійснювати підготовку корабельних бойових розрахунків з пошуку та ідентифікації підводних човнів різних проектів, наприклад, дизель-електричних або атомних субмарин.

За словами начальника кафедри кораблеводіння та штурманського озброєння факультету ВМС капітана 1 рангу Миколи Корощенка, за основну платформу комп'ютерного тренажера взято проект багатофункціонального американського корабля класу «фрегат» типу «Олівер Х. Перрі», який стоїть на озброєнні ВМС США та здатний здійснювати протичовнову і протиповітряну оборону транспортних конвоїв, амфібійних з'єднань та протичовнових груп. Це відіграло ключову роль у впровадженні відповідного програмного забезпечення для цього тренажера. Комп'ютерна платформа також охопила проекти різнопрофільного гелікоптера та протичовнового літака американського військового флоту. Особливістю тренажера є те, що практичні заняття проводитимуться за керівними документами НАТО та тільки англійською мовою.

Програмне забезпечення морського тактичного тренажера дозволяє додавати до комп'ютерного контенту більш сучасні кораблі найкращих флотів країн НАТО та світу, а також обирати корабель умовного противника.

За допомогою Dangerous Waters курсанти матимуть змогу відпрацьовувати дії під час різноманітних сценаріїв корабельних бойових навчань на кшталт протиповітряної оборони, відбиття швидкісних атак надводних кораблів, малорозмірних катерів умовного противника й протичовнової оборони. Окрім того, відкритість архітектури програмного забезпечення надає користувачу змогу модифікувати та створювати власний контент. Таким чином, у даному тренажері використано сучасні досягнення в галузі створення комп'ютерних тренажерів та симуляторів.

З можливостями тренажера ознайомився командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Ігор Воронченко. Він зазначив, що впровадження стандартів НАТО у військово-морську освітянську діяльність, у підготовку майбутніх корабельних офіцерів дасть можливість суттєво покращити якість навчання, забезпечить ефективне виконання завдань курсантами під час практичних стажувань безпосередньо у морі на кораблях та підніме на новий рівень боєготовність українських Військово-Морських Сил.

— На цьому тренажері, крім підготовки курсантів ВМС, можна здійснювати підготовку особового складу за посадами командирів кораблів, старших помічників командирів кораблів, вахтових офіцерів, штурманів, операторів радіолокаційних та гідроакустичних станцій, рульових та операторів зв'язку. Це є одним із ключових моментів подальшого розвитку флоту, — підкреслює віце-адмірал Ігор Воронченко.

— Під час занять тренажер враховує всі маневрені можливості корабля при зміні курсу. Це інерція, адаптація до коливань хвиль, поворотні можливості корабля. За допомогою тренажера можна виконувати завдання ходової вахти, проводити штурманську прокладку курсу корабля. Візуально все це відображається на моніторі. Одразу ж на своєму робочому місці ми можемо аналізувати наші дії, правильно розставляти акценти і більше не повторювати помилок, — розповідає курсант 3-го курсу спеціальності «Кораблеводіння надводних кораблів та підводних човнів» Володимир Ломов, який нещодавно повернувся з морської практики просторами Чорного моря.

ОСОБЛИВІСТЮ ТРЕНАЖЕРА Є ТЕ, ЩО ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ПРОВОДИТИМУТЬСЯ ЗА КЕРІВНИМИ ДОКУМЕНТАМИ НАТО ТА ТІЛЬКИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Зараз на морському тактичному комп'ютерному тренажері Dangerous Waters проводиться перевірка електронної карти на відповідність до фактичної навігаційної карти. За умови успішної роботи й апробації цього процесу можна розраховувати на впровадження у навчальний процес тренувань курсантів у складі корабельних бойових розрахунків при проходженні вузини, навігаційному орієнтуванні не тільки в Чорному морі, але й на інших просторах Світового океану. Наприклад, курсанти на цьому тренажері матимуть змогу проходити протоки Босфор та Дарданелли, орієнтуватися в Середземному морі (з насиченим цивільним судноплавством) та професійно прокладати курс для заходу в Одеську гавань.

Віталій ПАНЧИШИН

ПРАКТИКА Є ОБОВ'ЯЗКОВИМ ЕЛЕМЕНТОМ КУРСАНТСЬКОГО ВИШКОЛУ

Досвід країн-членів НАТО в організації освітнього процесу став темою для обговорення в ході круглого столу, який відбувся на факультеті військово-морських сил Національного університету «Одеська морська академія».

Головними доповідачами на заході стали курсанти факультету ВМС, які мають досвід навчання за кордоном. Вони довели інформацію стосовно організації освітньої діяльності у вищих військово-морських навчальних закладах країн-членів НАТО, зокрема, у Королівському коледжі ВМС Великобританії, Військово-морській академії імені Ніколи Вапцарова (Республіка Болгарія), в Академії Військово-морських сил Республіки Італія (місто Ліворно) та в навчальному центрі «Черниця» Академії ВМС Республіки Польща.

Під час ходової вахти

Майбутні офіцери флоту поділилися враженням від стажування на навчальних і бойових кораблях країн Європейського Союзу. Наприклад, курсанти пройшли стажування на вітрильних навчальних суднах ВМС Республіки Італія «Палінуро», «Амеріго Веспуччі» й на кораблях Військово-морських сил Республіки Франція. Також курсанти флотського вишу пройшли двомісячну практику на кораблі Військово-морських сил Республіки Польща «Воднік».

Робота круглого столу була дуже насиченою та цікавою. Курсанти висували конкретні пропозиції щодо збільшення кількості практичних занять безпосередньо на кораблях та у військових частинах, модернізації матеріально-технічної бази навчального закладу, впровадження курсу лідерства, вивчення іноземних мов та введення в навчання спеціалізованої документації за стандартами НАТО.

— Важливо, що під час круглого столу разом із командуванням національного флоту ми торкнулися проблем організації вивчення низки навчальних дисциплін, які є обов'язковими у збройних силах провідних країн світу. Особливо це стосується курсів лідерства та поглибленого вивчення іноземних мов. Не менш значуще місце у дискусії відводилося темі навчальної практики. Дійшли спільної думки, що практика є обов'язковим елементом вишколу майбутніх офіцерів. Маємо надію, що невдовзі на факультеті відбудуться якісні зміни, — поділився враженнями курсант 3-го курсу Олексій Манжула.

Геннадій ХАЛАШ

Дрова заготовляють спільними зусиллями

ВИПРОБУВАННЯ СУВОРОЮ «СТОДЕНКОЮ»

ЯКОЮ БУДЕ ПРИЙДЕШНЯ ЗИМА ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ У РАЙОНІ АТО?

Звісно, це значною мірою залежить і від погодних чинників. Офіційні синоптики поки що запевняють: говорити про надто суворі, ніж зазвичай, холоди чи снігові шторми на кшталт рекордних заметів березня 2013-го, немає жодних підстав. Проте від сюрпризів природи жоден метеоролог не убезпечить. А от чимало народних прогнозистів таки очікують на прихід в Україну однієї з найхолодніших зим за останні роки. Тож багатьох цікавить, чи готові військові до виконання бойових завдань на східних територіях у найсуворішу й найтемнішу пору року. І чи все зроблено, аби вони гідно вистояли зимову «стоденку».

За коментарем звернувся до начальника Тилу штабу АТО полковника Олександра Данильчика, який запевнив, що процес підготовки до зими у розпалі.

— Зараз завершуємо планові заходи щодо функціонування в осінньо-зимовий період. Так, практично в усіх частинах створено місячний запас дров, на ВОПах він переважно є дво-тритижневим, — розповідає Олександр Іванович. — А от на складах і майданчиках квартирно-експлуатаційних відділів уже накопичений запас дров покриває потребу в них щонайменше на три місяці. Загалом підрозділам, залученим до АТО, такий резерв дозволяє повноцінно виконувати завдання в зимових умовах приблизно до кінця січня 2017-го. Щодо поточної ситуації зауважу: практично щоденно з чотирьох наших складів частинам видають згадане паливо, водночас відбувається поповнення запасів, адже постійно прибувають вагони з деревиною. Відповідно до заявок військових частин особовий склад забезпечено теплими речами в повному обсязі. Вже видано понад 10 тисяч шапок і утеплених штанів, 24 тисячі комплектів натільної білизни, 12 тисяч комплектів теплої білизни, гумові чоботи, водозахисні костюми. Наприкінці жовтня, після надходження від промисловості, плануємо замінити речове майно, яке вислужило встановлені терміни експлуатації, й розпочати видачу військовослужбовцям флісових утеплених курток. Окрім того, створено додатковий запас обмундирування в об'єднаних центрах забезпечення, що дозволяє швидко реагувати на будь-які зміни оперативної обстановки.

ВІДПОВІДНО ДО ЗАЯВОК ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ОСОБОВИЙ СКЛАД, ЗАЛУЧЕНИЙ ДО АТО, ЗАБЕЗПЕЧЕНО ТЕПЛИМИ РЕЧАМИ В ПОВНОМУ ОБСЯЗІ

Оптимізму в цьому сенсі додають і повідомлення з окремих оперативно-тактичних угруповань. Приміром, в ОТУ «Луганськ» повідомили: військовослужбовці ЗС України, які виконують бойові завдання на відповідній ділянці лінії розмежування, стовідсотково забезпечені зимовими одностроями нового зразка й натільною білизною. Крім того, на речових складах створено чималий запас обмундирування, адже форму нині видають по мірі зношеності, а не відповідно до термінів носіння, як раніше. А в жовтні військові почали тут отримувати взуття з високими берцями фірми «ТАЛАН» темно-коричневого кольору із посиленим носком. Це розробка 2016 року. А от заготівлю дров тут завершили у справді рекордні терміни: вже у вересні польові розташування підрозділів акумулювали необхідні для зимівлі обсяги деревного палива.

ПРОСТО ЖИВЕШ І ВОЮЄШ

А от в іншому секторі оборони «Народна армія» вирішила сама перевірити, як передова буде зігріта та одягнута в холоди. І наш кореспондент вирушив до лінії розмежування сторін…

— До зими ми готові, — запевняє 58-річний механік-водій БТР десантно-штурмового підрозділу, який родом з Малинського району Житомирщини Михайло Рупита. — Дрова нам регулярно возять. А завдяки попередникам часу на облаштування й підтримання нормального побуту йде не так багато. Просто живеш і воюєш…

Інший боєць — зі Львівщини — служить в районі АТО вже півроку. Віктор був добровольцем, а згодом підписав контракт зі ЗС України. Це його перша фронтова зима, але чоловік не переймається, адже в багатьох товаришів є досвід зимової кампанії, що їм неабияк згодиться.

— Здебільшого деревину використовуємо не тутешню, бо намагаємося не зашкодити і без того негустим степовим лісонасадженням. А там, де падали міни чи снаряди й «скосили» дерева, звісно ж підбираємо їх і використовуємо для обігріву наших бліндажів та приготування їжі, — пояснює Віктор.

Старший солдат снайпер В'ячеслав родом з Житомирщини. Воює заради того, аби здійснилося заповітне бажання — жити на своїй землі, спати з відкритими дверима і не тримати сокиру від сусіда під подушкою. Хлопцю, крім власне бойових завдань, доводиться дрова рубати, прибирати і загалом покращувати побут.

— Мало спимо, але стійко дотримуємося гасла «Ніхто, крім нас», — каже снайпер.

У цивільному житті В'ячеслав був автомеханіком. На передовій постійно допомагає хлопцям лагодити техніку, коли вона ламається. Основна проблема — вік бойових машин, особливо це дається взнаки в осінне-зимовий період. Проте впливає і людський фактор: хтось недбало виконав роботу, води забув долити чи недостатньо накачав колеса.

— Поділіться з новачками досвідом: що таке зима на АТО, як до неї готуватися? — прошу співрозмовника.

— Хлопці, не шкодуйте грошей на теплі речі: запасайтеся ними, чаями, вітамінами. Все буде гаразд, якщо підтримуватимете здоров'я на належному рівні — ніхто, крім вас, цього краще не зробить! І старайтеся поспати, відпочити за нагоди. Форми й теплих речей вистачає, але є різні індивідуальні історії — хтось в одному комплекті може без пригод і півроку проходити, а дехто бруднить та рве його вщент щомісяця, — говорить боєць. — Нині актуальними стають домашні закрутки, варення зі смородини, малини, заготовлена калина, мед, часник і цибуля. Це все добро нам привозять волонтери, рідні передають.

Значення буржуйки взимку важко переоцінити

В'ячеслав розповідає, показуючи щойно відкриту банку домашнього малинового варення. Затим веде до буржуйки і пояснює принцип її роботи. Біля пічки висить інструкція та графік чергування коло неї.

І хоча пічка згасла ще опівночі, а надворі був майже полудень, тут справді було затишно й не холодно.

ЗАПАСИ НІКОЛИ НЕ ЗАЙВІ

Для начальника штабу — першого заступника командира десантно-штурмового батальйону старшого лейтенанта Євгена Гончара це перша зима в районі АТО.

— Практика минулих років підказує: запаси ніколи не зайві. Дбаємо як про боєприпаси, так і про дрова. Натепер накопичено тижневий обсяг такої сировини для наших пічок, надалі його помітно збільшимо. Щодо теплих речей варто наголосити: хлопці зі значним бойовим стажем розуміють, що із холодом жартувати не варто, — зауважує Євген Гончар. — Головне вчасно подавати заявки, і проблем щодо всіх видів забезпечення не буде.

— Вже треба тепліше одягатися, згадувати народні засоби лікування. От мед і трави мені висилає дядько, — долучається до розмови іще один співбесідник. — Він пояснює, як запарювати й пити всілякі цілющі суміші. Премудростям травника ще його бабця навчила. Щоправда, до війни я такого не вживав — хотілося ковтнути пігулку і завтра бути здоровим. У базовому таборі в кунгу є лазня, їздимо туди помитися. Там же є пральна машина «Малютка», додатково заправляємо балони газом і на плитці гріємо воду, аби освіжити одяг та для гігієни тіла. Так робитимемо й узимку.

Геннадій КАРПЮК

ВАЖКИЙ МЕХАНІЗОВАНИЙ МІСТ
ПЕРЕКРИВАЄ ВОДНІ ПЕРЕШКОДИ ЗАВШИРШКИ 40 МЕТРІВ

ДО СКЛАДУ ТММ-3М ВХОДЯТЬ ЧОТИРИ ПРОЛЬОТИ, ДОВЖИНА КОЖНОГО З ЯКИХ — 10,5 МЕТРА

Під час міжнародної спеціалізованої виставки «Зброя та безпека-2016» ПП «171 Чернігівський ремонтний завод» представило розробку, виготовлену в інтересах інженерних підрозділів. Вона являє собою важкий механізований міст ТММ-3М на базі модернізованого автомобіля КрАЗ. Зокрема, зазнало суттєвого вдосконалення базове шасі, що своєю чергою значно підвищило надійність експлуатації та прохідність машини, а також гідравлічне обладнання. Повна маса однієї машини разом із фрагментом моста становить 20 тонн.

ЦЕЙ МІСТ МОЖЕ ВИТРИМУВАТИ НАВАНТАЖЕННЯ ДО 60 ТОНН

До складу ТММ-3М входять чотири прольоти, довжина кожного з яких становить 10,5 метра. Отже, важкий механізований міст здатний перекривати водні перешкоди завширшки 40 метрів та завглибшки до 3 метрів. При цьому наведений міст може витримувати навантаження до 60 тонн. І це, за словами технічного директора заводу Дмитра Колесника, ще не межа. Нині підприємство активно співпрацює із провідними науково-дослідними установами України в напрямку збільшення цієї характеристики до 70–80 тонн, що цілком реально. Адже, як свідчить досвід експлуатації ТММ-3М в одній із країн Балтії, по ньому може переправлятися й важка бронетехніка, наприклад, танк «Абрамс».

ТММ-3М на базі модернізованого автомобіля КрАЗ

Кожна з машин, що входять до складу важкого механізованого моста, успішно пройшла заводські випробування, на черзі — передача техніки для подальшого застосування в інженерних підрозділах Збройних Сил України.

БРОНЕАВТОМОБІЛЬ «ВАРТА» ВИТРИМУЄ ПІДРИВ 6 КГ ЗАРЯДУ В ТРОТИЛОВОМУ ЕКВІВАЛЕНТІ

Броньований автомобіль «Варта»

ТОВ «Українська бронетехніка» під час виставки «Зброя та безпека-2016» представило новий бронеавтомобіль «Варта», створений на шасі МАЗ-5434 (4х4). Машина призначена для перевезення особового складу — до 10 осіб. Корпус виготовлений зі шведської сталі 560 Steel і витримує обстріл бронебійно-запалювальними кулями 7,62 мм з дистанції 10 метрів, що відповідає 5-му класу захисту за ДСТУ 3975-2000 та орієнтовно 2-му рівню захисту за STANAG 4569. Вантажівка має V-подібне днище, яке ефективно захищає від мін. «Варта» витримує підрив 6 кг заряду в тротиловому еквіваленті під колесами або під днищем. А для того, щоб екіпаж броньованої машини не зазнав пошкоджень від вибуху, в ній встановлені спеціальні сидіння, система яких гасить кінетичну енергію вибуху, чим захищає бійців від травмування. Машина також оснащена сучасною системою очистки та кондиціювання повітря. Повна її маса — 17 500 кг. «Варта» оснащується турбодизельним двигуном потужністю 270 або 330 к.с. Витрата палива в комбінованому режимі становить 29 л на 100 км.

Станом на вересень 2016 року спеціалізований броньований автомобіль «Варта» пройшов визначальні відомчі випробування та допущений до експлуатації у Збройних Силах України на особливий період.

РУЧНА ТЕРМОБАРИЧНА ГРАНАТА СТВОРЮЄ В ЕПІЦЕНТРІ ВИБУХУ ТЕМПЕРАТУРУ В МАЙЖЕ 3000°С

Науково-виробнича фірма «Адрон» на міжнародній виставці «Зброя та безпека-2016» вперше представила ручну термобаричну гранату РГТ-16С. Цей боєприпас виконаний у формі, що унеможливлює його скочування назад при кидку з похилої поверхні. На гранату також можна встановити магніт чи клейкий елемент, забезпечивши її кріплення до цілі чи об'єкту ураження.

Ручна термобарична граната РГТ-16С

За словами генерального директора фірми Миколи Архипова, однією з причин, яка спонукала працівників компанії «Адрон» зайнятись виготовленням термобаричних гранат, стала проблема з вибуховими речовинами у країні. Річ у тім, що нині ні тротил, ні гексоген в Україні не виробляється. Проте вітчизняним фахівцям вдалося розробити термобаричну суміш для ручної гранати та провести її випробування.

РОЗРОБЛЕНО АВТОМАТИЗОВАНУ СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ВІЙСЬКАМИ «СЛАВУТИЧ»

Позитивний світовий досвід та реальні потреби Збройних Сил свідчать про необхідність ширшого застосування гіс-технологій в управлінні військами під час бойових дій. За словами завідувача науково-дослідної лабораторії (розробки, впровадження та супроводження засобів управління військами) Національного університету оборони України, працівника ЗС України Петра Стужука, геоінформаційні системи є реальною рушійною силою управління насамперед як його невід'ємні складові. Про це йшлося на міжнародному симпозіумі «Розвиток картографічної діяльності та геоінформаційних систем для потреб безпеки і оборони України».

В університеті розробили автоматизовану систему управління військами (АСУВ) «Славутич» із десяти уніфікованих підсистем, які функціонально доповнюють одна одну. При цьому функції обробки геодезичних даних та ведення і відображення оперативно-тактичної обстановки технологічно розділені між геоінформаційною підсистемою та підсистемою ведення і відображення положення, стану та дій військ. Це дозволяє використовувати ефективніші технології обробки графічної інформації, а головне — максимально наблизити їх до реальних потреб органів військового управління щодо вироблення замислу, планування, проведення взаємодії, доведення завдань до військ та контролю їхнього виконання.

Підсистема має вбудований конструктор умовних знаків та дозволяє розподіляти шари оперативно-тактичної обстановки за посадовими особами, рівнями управління, видами та родами військ (сил) і спеціальних військ, видами всебічного забезпечення, протидіючими сторонами, що забезпечує раціональний розподіл колективної роботи з опрацювання графічних документів, організацію взаємодії, обмін інформацією в онлайн-режимі.

Водночас різними академічними і відомчими науковими установами в Україні розроблено значну кількість технічних рішень і програмних засобів, які можуть бути використані як базові для створення АСУВ військами і зброєю. Тож пропозиції університету щодо створення АСУВ для Збройних Сил полягають в об'єднанні зусиль усіх зацікавлених організацій і установ для створення дослідного зразка системи на основі АСУВ «Славутич».

Сергій ВОРОНКОВ

ВОДІЙ, ЯК І САПЕР, НЕ МАЄ ПРАВА НА ПОМИЛКУ

ОСТАННЬОЇ НЕДІЛІ ЖОВТНЯ УКРАЇНА СВЯТКУЄ ДЕНЬ АВТОМОБІЛІСТА

В українському війську є унікальні водії, яким доводиться знати й саперну справу. Старший інструктор Центру розмінування ЗС України старший сержант Степан Глібічук — саме такий кермувальник.

Для водіїв-саперів їзда проходами в мінних полях — звична річ, і насправді є ювелірною роботою. Адже такий шофер має точно знати, куди прямує, аби не наїхати на міну чи не зачепити розтяжку. Тож не кожен водій у районі АТО буває там, де їздять вони. І не просто їздять, а завантажують, забирають з місць розмінування й транспортують до пункту знищення різноманітні вибухонебезпечні предмети.

— Ми не тільки щось чи когось доставляємо, а й нерідко виконуємо роль координаторів, — говорить Степан Глібічук. — Приміром, хлопці пішли виконувати завдання, а водій лишається з рацією на зв'язку. Минулої ротації був зі мною такий випадок. Сторони конфлікту домовилися, аби сірою зоною пройшли наші сапери і розмінували підходи ремонтникам до ліній електропередач. Якоїсь миті зв'язок із групою фахівців перервався. А треба було давати команду, щоб вони далі не рухалися, оскільки існувала небезпека виходу із обумовленого сектору. Мені ледь вдалося зв'язатися рацією з колегами і внести суттєві корективи в їхній маршрут. Щоправда, я їх не чув, але головне, що вони чули мене.

Старшому сержанту непросто згадувати про ворожі обстріли влітку 2014-го. Тоді, в лиху годину трагедії під Іловайськом, було багато вбитих і поранених. Лише під час одного обстрілу з ворожих «Градів» загинуло два десятки наших бійців.

— Ми збирали загиблих, завантажували поранених — мій «Урал» був повний закривавлених тіл. Потім я на ньому неодноразово бував під обстрілами, поки якось у кузов не поцілила міна. Боєприпаси і паливо здетонували, а я дивом встиг вскочити у бліндаж. Постійно вели вогонь і ворожі снайпери. Хоча на вікнах був бронезахист, вони таки намагалися поцілити у водія. Неодноразово із броні витягали застряглі кулі — розповідає Степан.

ЇЗДА ПРОХОДАМИ В МІННИХ ПОЛЯХ — Є ЮВЕЛІРНОЮ РОБОТОЮ. АДЖЕ ТАКИЙ ШОФЕР МАЄ ТОЧНО ЗНАТИ, КУДИ ПРЯМУЄ, АБИ НЕ НАЇХАТИ НА МІНУ ЧИ НЕ ЗАЧЕПИТИ РОЗТЯЖКУ

Зазвичай перед такими авто йдуть сапери із металодетекторами, а машини вже «повзуть» за ними. Аби не натрапити на закладену міну, транспорт розмінування щоразу намагаються спрямувати іншим шляхом. Інколи гусеничники ламають у лісосмузі дерева, а за ними вже їдуть автівки.

— Особливість моєї водійської служби у тому, що я знаю більшість типів мін, як їх знешкоджувати і як з ними поводитися. Для цього з колегами проходив курси — базовий та підвищеного рівня, зокрема за участю канадських інструкторів, які багато уваги приділяли саморобним вибуховим пристроям, — пояснює Степан Глібічук. Якщо вже така підозріла «цяцька» лежить перед авто, я можу дистанційно змістити її з дороги за допомогою спеціального пристрою. Щоправда, ще не доводилося мати справу з такими «сюрпризами».

Старший сержант Степан Глібічук

Геннадій КАРПЮК

23-ТОННИЙ ВЕРЕДЛИВИЙ «ПРИНЦ НА ГОРОШИНІ»

Старший прапорщик Ярослав Сагаль біля свого МАЗ-537

Миколаївець старший прапорщик Ярослав Сагаль — досвідчений водій-механік 23-тонного тягача МАЗ-537. Він каже, що це незвичайна машина, а сісти за її кермо — непросте рішення. Дехто просто боїться це зробити. Свій тягач Ярослав назвав «Одинокий вовк».

— Чому так? — запитуємо Ярослава.

— А тому, що їжджу сам, без такелажника. Але якось справляюсь — усе ж таки досвіду не бракує. Господарем такого хазяйства стає далеко не будь-який водій, навіть з усіма відкритими категоріями. Щоб кермувати цим восьмиколісником, варто врахувати безліч нюансів. Так, радіус повороту мого «вовка» становить щонайменше 16 метрів! Потрібно завжди слідкувати, аби не розчавити авто, які снують навколо, немов мурахи. З другого боку, його можна порівняти із труною на колесах… А все тому, що на передньому краї цей МАЗ через габарити видно здалеку, та й шумить його двигун доволі гучно. Кабіна ж незахищена — навіть незначний удар легко деформує тонкий метал. Звісно, є відчутні переваги «вовка»: він здатний тягти 60 і більше тонн — хоч помалу, та їхатиме. У тягача автоматична коробка передач, адже «традиційне» зчеплення просто не витримало б тієї ваги, яку возимо. Якщо тягнемо танк із БК, то разом із тралом виходить понад 70 тонн! Щоправда, рівною дорогою він котиться добре, а от до найменших ямок-горбиків дуже чутливий. Мало хто вірить, а ця величезна махина відчуває всі вади дорожнього полотна, немов принц на горошині.

Співрозмовник зауважує на браку запчастин до свого «вовка» — доводиться інколи «ліпити» з того, що вдається дістати. Та й автослюсарі не завше можуть чимось зарадити, бо мало хто стикався з такими «слонами» світу машин. Ярослав нерідко закочує рукава і береться за гайковий ключ.

Ярослав Сагаль за час служби чимало пережив. Рідним про фронтові екстрими не розповідає, та й перед журналістами не хочеться ятрити ще свіжі рани.

— Ці історії зостануться в мені… Бував я з «вовком» по всій Україні — в її «гарячих» і спокійних точках. Бачив обстріли, вбитих людей. Дякую Господу, що досі вберігає. Проте, як і товариші, звик сподіватися на себе. Тому завше ми їздимо двома-трьома машинами. І так допомагаємо один одному. Що ти зробиш сам, якщо вага одного колеса у зборі становить 430 кг?!

Геннадій КАРПЮК

АВТОРЕАНІМАЦІЯ ПОВЕРТАЄ ДО ЖИТТЯ КОЛІСНУ ТЕХНІКУ

— Наш підрозділ здійснює ремонт і сезонне обслуговування автотехніки, залученої до АТО. Це зразки різних моделей УАЗ, ГАЗ-66, ЗІЛ, мікроавтобуси «Форд», «Мазда», «Фольксваген», — розповідає очільник відділу технічного забезпечення Центру забезпечення службової діяльності Міністерства оборони та Генерального штабу ЗС України майор Максим Ковальчук. — Роль автомобілістів у перебігу воєнного конфлікту на Донбасі значна. Адже жоден рід військ — ні артилерія, ні зв'язок чи піхота — без транспортних засобів нездатний повноцінно виконувати бойові завдання. Підвезення боєприпасів, пального, продуктів харчування, евакуація поранених, переміщення особового складу — все це здійснюється здебільшого колісною технікою. Звісно, вона ламається й вирішальною у процесі її відновлення є кваліфікація моїх колег. А вони мають досвід ремонту не лише автотехніки, а й навіть БТР-80 та інших колісних панцирників.

Автослюсар із Сум Анатолій Коваленко — контрактник. Цьогоріч у лютому вперше приїхав до району АТО. І в спеку, дощ чи холод ремонтує техніку, стан якої нерідко здається безперспективним. Через брак деяких запчастин доводиться виявляти кмітливість, колективно міркувати над розв'язанням проблеми. Його колега Микола Якушніков — із Миколаївщини. Він — старший моторист, спеціалізується на капремонті двигунів.

— Мені подобається ця робота. Хоч руки постійно брудні, але результат важливіший. І щиро радію, коли двигун працює, як годинник. Тепер деякі поломки в моторах можу визначати навіть на слух, — ділиться Микола Якушніков.

Андрій ЛИСЕНКО

Із колесом МАЗа можна впоратися лише втрьох. Його вага у зборі становить 430 кг

«НЕРВ» ВІЙСЬКА

ЗВ'ЯЗОК — НЕМОВ ПОВІТРЯ. КОЛИ ВІН Є — ЙОГО МАЙЖЕ НЕ ПОМІЧАЮТЬ. А ЯК ЗНИКАЄ — ПОЧИНАЮТЬ ШУКАТИ ВСІ

У цих трьох реченнях міститься концентроване розуміння місця та особливої ролі роду військ, призначення якого — бути ключовою ланкою в системі управління силами й засобами як на полі бою, так і поза ним. Антитерористична операція стовідсотково підтвердила постулат, що без надійної багаторівневої комунікації військо стає майже немічним. Кореспондент «НА» зустрівся із досвідченими фахівцями й початківцями, аби з'ясувати премудрості цієї професії і мотивацію молоді, яка обирає фах зв'язківця.

І в контексті цього творчого задуму доволі вдалим видався візит до Військового інституту телекомунікацій та інформатизації.

У районі АТО зв´язок забезпечується цифровими комплексами

РОЗРОБКА ВІТЧИЗНЯНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОПОМОЖЕ УНИКНУТИ РИЗИКІВ ЩОДО ЗАХИЩЕНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ІМПОРТНОЇ АПАРАТУРИ

— Після анексії Криму нас відправили інструкторами у сформоване оперативне мобільне угруповання військ «Полісся» на Херсонщину, — розповідає про події 2014-го очільник кафедри підготовки підрозділів і частин спецпризначення ВІТІ полковник Ігор Панченко. — Із собою ми взяли нове обладнання — станції супутникового зв'язку, різноманітні маршрутизатори, комутатори, сучасну апаратуру засекречування вітчизняного виробництва. Проте відразу осягнули: зв'язківцям здебільшого майже нічим воювати. Обладнання 1960–1970 років виробництва належно не працювало, бо було справжньою архаїкою. Бо, приміром, коли починає працювати радіостанція Р-161 середньої потужності на базі ЗІЛ-131, радіоелектронна розвідка засікає її впродовж 10–15 хвилин, розкриваючи розташування наших підрозділів. Росіяни це добре знали. Тож потрібно було налагодити систему надійного зв'язку.

Інструкторів на кшталт полковника Панченка відправили в частини, зосереджені на кримському напрямку. Десантники, реактивна артилерія, мотопіхота — всі потребували таких фахівців. Ігор Панченко потрапив у 95-ту аеромобільну бригаду, яку згодом перекинули під Слов'янськ. Це відрядження стало унікальною практикою для офіцерів-зв'язківців. Кожен міг перевірити актуальність своїх знань і набутого досвіду. Їм довелося з'єднувати, конфігурувати обладнання, випробовувати мережі в екстремальних умовах. Навіть під час бойових рейдів у складі десантних підрозділів здебільшого вдавалося утримувати достатню якість каналів комунікації. Техніку налаштовували вночі, під обстрілами, за будь-якої погоди.

— Якось мене викликав тодішній комбриг і каже, що неподалік Генічеська на південь по Арабатській стрілці на захопленій росіянами вежі є антени, спрямовані в наш бік, і показує фото розвідки. Я мав з'ясувати призначення й можливості ворожого обладнання. Разом із розвідниками 95-ї бригади ми виявляли позиції з такою технікою, зважували потенційні ризики, — розповідає Ігор В'ячеславович. — Цінність нашої професії з початком бойових дій значно переосмислено. Особливо це відчуваєш, коли спілкуєшся із льотчиками, танкістами, іншими фахівцями, які, щойно приступивши до виконання бойових завдань, практично ставали заручниками якості зв'язку. Тобто зв'язок — немов повітря. Коли він є — його майже не помічають. А як зникає — починають шукати всі. Зв'язок — це справді «нерв» війська. Без нормального зв'язку командування «сліпе», «глухе» і не може ефективно керувати сучасним підрозділом.

Полковник Ігор Панченко

ДОСЯГАТИ МЕТИ ПРОСТО, ЯКЩО ЩОДНЯ НАД ТИМ ПРАЦЮВАТИ

22-річний старший солдат Євген Гнатенко з Вінниччини брав участь в АТО, а цьогоріч став першокурсником ВІТІ.

Схильність до електроніки Євген мав змалечку. Колупався в телевізійній та радіотехніці, скільки себе пам'ятає. Його за таку пристрасть деколи добряче сварили. Зараз хоче довести, що здатний на значно більше.

Напевно, зв'язківцем переважно стає той, хто з дитинства захоплюється радіотехнікою. Гнатенко був малим бешкетником, що ламав телефони, магнітофони, бо цікавив їхній «вміст». Звісно, важливо, щоб цікавість не зникла на «вандальному» етапі, а конвертувалася в бажання глибше знати справу.

Строкову Євген служив у частині зв'язку неподалік Броварів. Спершу механіком радіорелейної станції Р-414 дециметрового діапазону хвиль (багатоканальні радіорелейні лінії довжиною до 500 км), згодом — водієм. А вже на Донбасі був старшим механіком комплексної апаратної П-258, яка забезпечує як відкритий, так і закритий зв'язок. Каже, що ця апаратна чудова, проте в районі АТО з нею виникали деякі організаційні негаразди. Приміром, інколи «вилітали» певні IP-адреси і доводилося довго чекати дозволу, аби зареєструвати їх у мережі. Через те зволікання

Старший солдат Євген Гнатенко

на окремі підрозділи нападала тимчасова «глухота й німота». Загалом П-258 — перспективна універсальна база. Апаратна цілком зручна, навіть комфортна, бо нічого зайвого не містить, й оператору треба лише слідкувати за трьома моніторами кожного з різновидів зв'язку. Тут є навіть кондиціонер із функцією обігрівача.

— Попервах було трішки лячно лишатися самому в апаратній, віддаленій від основної бази неподалік Широкиного, де постійно тривали бої. Ти виходиш, відкриваєш двері, аби подихати свіжим повітрям, … і одразу виникає бажання сховатися всередині. Втім там усе ж безпечніше, бо наша апаратура дещо глибше в тилу. Але це відповідальна робота, — розповідає Євген Гнатенко. — Кожна помилка може позбавити зв'язку цілу частину, а це шлях до загибелі. Приміром, у нас кількість основного обладнання ніби розрахували, але в деякі комплекти «забули» покласти безперебійники. Дорога техніка інколи виходила з ладу через низьку якість електроструму. Наша група «швидкого реагування» ледь встигала їздити на порятунок.

Євген не просто хоче стати офіцером, здобувши освіту у виші, він бажає щось змінити у війську на краще, а наполегливості йому не позичати. Ще в шкільні часи він сильно травмувався, і лікарі пророкували йому інвалідність через падіння й ушкодження спини. У хлопця лишилася велика образа — на обставини, діагноз-вирок, на те, що в ньому так легко зневірилися. Як не було важко, а він боровся за власне здоров'я — завдяки тривалим заняттям у басейні, легкою атлетикою здійснив щось схоже на подвиг Мюнхгаузена, коли той себе самого за волосся витяг з болота.

— Я собі довів, що досягати мети просто, якщо щодня над тим працювати, — підсумував розмову майбутній офіцер-зв'язківець.

ОПК МАЄ ПРАЦЮВАТИ НЕ ЛИШЕ ЗАРАДИ ЕКСПОЗИЦІЙ НА ВИСТАВКАХ…

Коли йдеться про оновлення технопарку, навіть зв'язківці дискутують, що ж їм найпотрібніше. Свого часу неабияк допомогли волонтери, які подбали про найелементарніші потреби на тактичному рівні, привозячи на передову рації, щоправда, вони підходили радше для поліційних завдань. Але і за те їм були вдячні. Нині у війську вдосталь прихильників переходу на продукцію Harris — одного з найкращих виробників засобів зв'язку. Нею користуються навіть у країнах, де є свої лідери телекомунікаційної галузі — у ФРН, Франції тощо. Приміром, сили спецоперацій багатьох держав надають перевагу саме Harris. Його апаратура добре захищена від засобів РЕБ на кшталт російського комплексу «Красуха». Але є суттєвий нюанс — вона доволі дорога і потребує високої культури користування.

— Якщо дбати про уникнення ризиків, пов'язаних із надійністю використання імпортної апаратури в сенсі захищеності інформації, треба розробляти вітчизняне програмне забезпечення, — наголошує полковник Ігор Панченко. — Зрозуміло, що апаратна частина такого обладнання не скоро буде нашою. Але от про програмну складову варто потурбуватися. І ОПК має працювати не лише заради експозицій на виставках…

Попри те, що основою технопарку стають цифрові засоби радіо- й супутникового зв'язку, сучасна техніка засекречування, варто не забувати і про їхнього «пращура» — просту й надійну провідну телефонію.

Геннадій КАРПЮК

ПРОТЕЗ НА НОГУ І ВПЕРЕД — НА ВІЙНУ!

ЗАРАЗ ОЛЕКСАНДРУ САРАБУНУ ПІД СИЛУ БУДЬ-ЯКЕ ЗАВДАННЯ, ВІН ВЕДЕ АКТИВНЕ ЖИТТЯ, ПРАЦЮЄ, ЗУСТРІЧАЄТЬСЯ З ДРУЗЯМИ, ДОЛУЧАЄТЬСЯ ДО ВОЛОНТЕРСЬКИХ ПРОЕКТІВ

Відеоролики про те, як Олександр Сарабун із позивним «Вінниця» копає картоплю, віджимається, плаває, майстерно застрибує на «броню», набирають в інтернет-мережі не одну сотню переглядів. Адже все це чоловік робить із незручним, на перший погляд, протезом. В Олександра не було відчуття непотрібності після втрати ноги в Іловайську, він не розмірковував про несправедливість буття і не нервував. У нього просто не було на це часу! Потрібно було швидко поставити протез, пройти курс реабілітації і повернутися на передову. «Ще не навоювався?» — запитували рідні. Та саме на фронті Олександр почувається у своїй стихії.

Зараз чоловік вже повернувся до мирного життя. Він регулярно ходить до спортзалу, їздить із волонтерами в район АТО, бере участь в акції «Сила нації». Чоловік кожною своєю дією доводить, що не є немічним. І хоча перед тим, як йти на війну, Олександр найбільше боявся саме втратити ноги, він зовсім не шкодує, що пішов воювати.

— Немає людей, які не можуть, є ті, хто не хоче, — розповідає Олександр Сарабун. — Звісно, жоден протез повністю ногу не замінить. Та зараз мені під силу практично будь-яке завдання, я живу активним життям, працюю, зустрічаюсь із друзями, долучаюсь до волонтерських проектів. Відчуття того, що ти потрібен, діє ефективніше за будь-які знеболювальні. Калікою мене точно ніхто не назве.

Під час іловайських подій він був командиром відділення розвідки батальйону «Донбас». Каже, що тоді все відбувалося, ніби у фільмі жахів. Чоловік згадує, як усе горіло — і техніка, і люди.

— Наш автомобіль йшов четвертим у колоні, а попередні прицільно підбивали один за одним. Я встиг вистрибнути, КрАЗ, в якому ми їхали, підірвали. За мить снарядом розірвало ногу. Почалась сильна кровотеча. Двох побратимів, які були зі мною в машині, розстріляли. Хтось відтягнув мене і поклав під дерево. Я нашвидкуруч перебинтував ногу, підбігли дівчата-медсестри і наклали шину, вкололи знеболювальне. І я продовжив воювати — взяв кулемет, відстрілювався… Потім було кілька днів полону, обмін на полонених, та я того майже не пам'ятаю, був практично непритомний увесь цей час. Повернувся до тями в госпіталі Дніпропетровська, мені дали підписати згоду на ампутацію. От тоді я й вирішив, що виживу на зло ворогу і обов'язково повернуся в район АТО.

Олександру пощастило. Він опинився серед тих, хто завдяки волонтерській програмі потрапив на реабілітацію в Австрію. Коли закордонні фахівці здивовано запитали: «Фантастично! Де вам такий якісний протез зробили?», чоловік гордо відповів: «Мейд ін Юкрейн».

ОЛЕКСАНДРА ВІДРАЗУ ПОПЕРЕДИЛИ: НІЯКИХ ПОПУСКІВ НЕ БУДЕ — НАРІВНІ З УСІМА СИДІТИМЕ В ОКОПАХ, НОСИТИМЕ ЗБРОЮ ТА БРОНЕЖИЛЕТ

— Вони не повірили. Кажуть: «Та не може бути! У нас такі не роблять». А це у рідній Вінниці зроблений протез. У ньому я і продовжив уже «свою особисту» війну з окупантами. Насправді реабілітація в Австрії дала дуже багато. Вона в кілька разів пришвидшила процес повернення до повноцінного життя.

Своїм поверненням на фронт після ампутації чоловік зобов'язаний начальнику штабу батальйону «Донбас-Україна», який знайшов можливість поставити його у стрій.

— Звісно, падав багато разів. Та мене відразу попередили, що жодних попусків не буде:носитиму зброю та бронежилет, сидітиму в окопах тощо.

Олександр Сарабун

Коли до мене підбігали підняти, комбат одразу робив зауваження: «Нехай сам. Він же воїн». Потихеньку палиця ставала непотрібною, я ходив далі швидше, їздив на стрільби, навчився залазити на БМП. За чотири місяці поїхав до столиці й поміняв протез.

На той момент Олександр був єдиним українцем, хто пішов воювати на протезі. Іноземець, який захищав Україну в одному батальйоні з «Вінницею», був вкрай здивований: «Як це? Без ноги? Прийшов на фронт?» Він навіть знімав Олександра на відео і відправляв ролики знайомим.

— Дуже вдячний побратимам, що я відчував себе абсолютно повноцінним воїном. Обстріли та провокації були постійно, тож активнішу реабілітацію важко уявити. Єдине, що форму доводилося часто змінювати, через падіння вона швидко псувалася.

Пораненого нагородили орденом «За мужність», «За Іловайськ», медаллю «За жертовність» і надали йому квартиру в Могильові-Подільському. Щоправда, на п'ятому поверсі багатоповерхівки без ліфта. Та воїн лиш віджартовується: щоденні тренування корисні для здоров'я.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

«ДЯКУЮ, ТИ ВРЯТУВАВ МЕНІ ЖИТТЯ»

Служба у Високомобільних десантних військах для старшого сержанта Дмитра Брюханова стала справжньою школою життя та бойового братерства. Нині він продовжує виконувати військовий обов'язок, але вже у складі оперативного резерву 95-ї окремої десантно-штурмової бригади. І от під час чергових навчальних зборів бригади почув на свою адресу слова, які доходять до самого серця…

— Дякую, що врятував мені життя, — промовив один із бійців на ім'я Михайло, — там, на Міусі…

Той випадок на річці Міус запам'ятався «крилатому піхотинцю» на все життя. Десантники здійснювали героїчний рейд тилами противника під шквальним обстрілом з «Градів», мінометів та гаубиць. Їм належало вивести підрозділи Збройних Сил з оточення, в яке ті потрапили через необголошений наступ російських військ.

— Командування прийняло рішення розгорнути через Міус понтонну переправу, аби вивести в такий спосіб наших військових з оточення, — згадує Дмитро. — Протягом доби нас обстрілювали з ворожої сторони, але, на щастя, жоден зі снарядів не влучив у міст. Зранку, коли обстрілів поменшало, почалась переправа. Ми виконали завдання. Далі моя розвідгрупа продовжила рух до селища Міусинськ. Тоді й поранило Михайла, якого я тягнув в укриття під щільним вогнем з кулеметів. Нині він прийшов подякувати мені за надання першої медичної допомоги, а я, чесно кажучи, навіть і не пам'ятаю, що робив і як зупиняв кровотечу. Все було «на автоматі».

Старший сержант Дмитро Брюханов

Не розгубитись в бойовій обстановці, діяти виважено та ухвалити правильне рішення Дмитру допомогли досвід та навички, набуті під час навчальних тренувань, які регулярно проводяться на базі частини. Він виявив відданість обов'язку, людяність і самопожертву, врятувавши побратима.

Перший справжній бойовий вишкіл Дмитро Брюханов пройшов ще 2014 року поблизу Слов'янська. І перше бойове завдання — розвідка в районі захопленого Лисичанська.

— Нам належало виявити замасковані вогневі позиції противника і дати координати артилеристам для їхнього знищення. Завдання ми виконали. Саме тоді я вперше на власні очі побачив, що таке війна, перша кров, перші поранення та перші загиблі побратими, — розповідає про свою участь у бойових діях у районі проведення антитерористичної операції резервіст Дмитро Брюханов.

На той момент він уже мав армійський досвід: строкова служба в прикордонному загоні у Форосі Автономної Республіки Крим і служба за контрактом на посаді командира відділення роти 95-ї окремої десантно-штурмової бригади ВДВ. Після контракту — звільнення у запас.

— У цивільному житті я — інженер, — каже Дмитро Брюханов. — Я пишаюся тим, що маю право носити блакитний берет.

На війні нерідко в солдатів з'являється другий день народження. У Дмитра він став особливим, адже співпав із календарним.

— У день мого тридцятиріччя наша група з восьми бійців потрапила під обстріли противника. Двоє моїх товаришів загинули, п'ятеро отримали важкі поранення. І лише я вцілів. Мені вдалося викликати допомогу, і нас евакуювали з місця обстрілу. Тепер у мене два дні народження в один і той же день…

Оксана УРЕТІЙ

ТРИЧІ БУВ У ПЕКЛІ ДОНЕЦЬКОГО АЕРОПОРТУ

МОЛОДШИЙ СЕРЖАНТ РОМАН ГРЕБЕНЮК НАГОРОДЖЕНИЙ ОРДЕНОМ «ЗА МУЖНІСТЬ» ТА НИНІ НАВЧАЄТЬСЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК

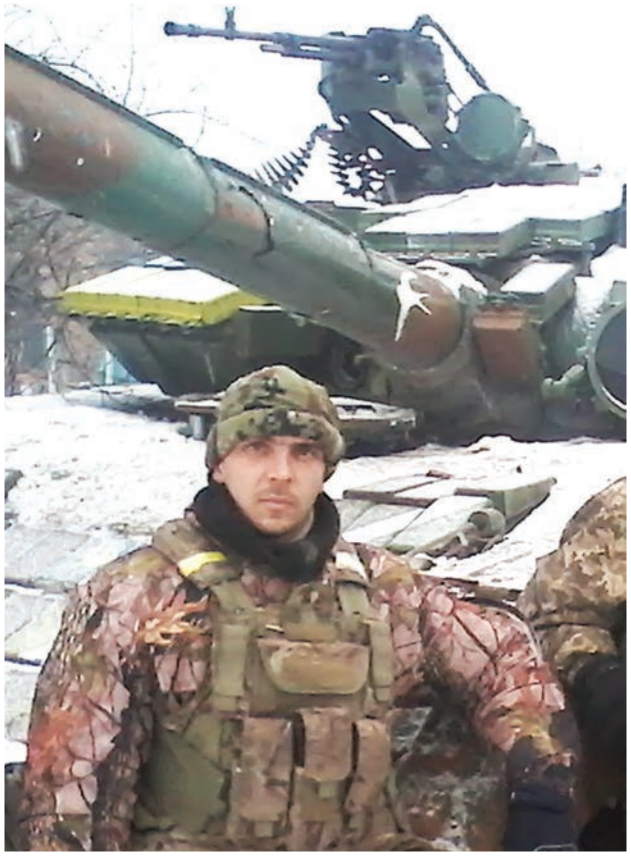
Неодноразово Роман під час боїв видаляв з пам'яті телефона всі номери та ламав сім-карти, оскільки вже не сподівався, що залишиться живим або не потрапить у полон, і не хотів, щоб російські окупанти дзвонили та морально знущалися з його рідних. «Прийшла «стара» з косою привітатися, але ми її не відповіли», — зазвичай говорили бійці.

Для 32-річного Романа Гребенюка окуповані нині території Донеччини та Луганщини — рідна земля, адже він народився в Лисичанську. 2014 року, коли місто, де тоді жила його мама, захопили російські окупанти, він працював у Дніпропетровську.

— Коли дізнався, що моїм рідним Лисичанськом вже ходять зі зброєю чужі люди, зрозумів, що це вже війна, — пригадує Роман.

У військо Роман пішов добровольцем під час третьої хвилі мобілізації. Оскільки він до того не служив у армії, його направили в ремонтний батальйон, але Роман попросив замінити його 50-річним мобілізованим, аби потрапити на службу в розвідку.

Влітку та на початку осені 2014 року Роман у складі 74-го окремого розвідувального батальйону виконував завдання в районі АТО. Найбільше чоловіка вражала розруха, яку принесла війна. Він і досі пам'ятає голодних підлітків, взутих у кеди з обрізаними носиками та дівчинку Настю, яка так і не пішла до школи.

Роман Гребенюк. Село Тоненьке, 6 січня 2015 р.

СПЛИГНУВШИ З БРОНЕМАШИНИ, РОМАН ЗНЕПРИТОМНІВ — ЯК ВИЯВИЛОСЯ ЗГОДОМ, ВІН ОТРИМАВ ЧОТИРИ КОНТУЗІЇ

— Вона мала піти в перший клас, але школу розбомбили. І от маленька в різних тапочках бавиться в пилюці й піску поламаними іграшками. У мене була шоколадка, я їй віддав, то дитя її так ухопило, ніби взагалі не їло шоколаду. Загалом я частіше згадую дітей, не знаю чому, але мені за них особливо боляче. Їм не потрібно було нам щось говорити. Їм достатньо було очі підняти, а в цих очах — біль, нерозуміння, чистота, щирість. Вони на нас дивилися, як у розбите дзеркало, і намагалися зрозуміти, що відбувається, — говорить Роман.

Попри дуже людяне і сердечне ставлення до людей, Роман в АТО мав позивний «Грішник», бо щойно він у складі підрозділу з'являвся на якійсь позиції, там починалися важкі бої. Тож і жартували побратими, начебто він зі своїми гріхами притягував ворожу диявольську агресію.

Уперше Роман Гребенюк потрапив у аеропорт 10 жовтня 2014 року. Тоді БТР не доїхав до термінала кількасот метрів, тож бійці перебігали до приміщення під ворожим обстрілом.

— Їхали на три дні, а залишилися на три тижні. У терміналі ще стіни стояли, навіть залишки меблів були, — пригадує Роман.

Наші бійці на той час утримували старий, а також перший та частину другого поверху нового термінала. Воїни концентрувалися на окремих постах і щомиті очікували нападу ворога, який міг вдарити з будь-якого вікна, дверей чи навіть через стінку. У таких пекельних умовах бійці змушені були готувати собі їжу. Саме Роман Гребенюк притягнув у термінал загублену на смузі буржуйку, на якій воїни розігрівали консерви та кип'ятили воду.

Вдруге в аеропорт він поїхав наприкінці листопада. Йому довелося брати участь у тому бою, під час якого українці втратили старий термінал.

— Нас кинули у старий термінал на посилення, ми переночували на сходах просто неба — обійняв товариша і куняєш, — розповідає Роман. — У тому бою я був у підвалі старого термінала. Нас спершу гранатами закидали, потім «димами» труїли.

У терміналі все горіло, тож під натиском ворога українські захисники, в яких не залишилося боєкомплектів, відійшли в новий термінал.

— Коли ми відходили зі старого термінала до нового, то не змогли забрати двох наших «200-х». Тож російські окупанти, серед яких були й кавказці, вивісили їх з вікна перед нашими позиціями, прив'язавши наших загиблих мотузками за шиї. У тому бою в нас було 23 поранених і 4 загиблі: двох ми забрали, а двох, з тіл яких познущалися, — не змогли, — із хвилюванням говорить Гребенюк.

Третя ротація в аеропорт для Романа була найважчою. В повному оточенні у невеликій кімнаті на першому поверсі пліч-о-пліч билися на смерть півсотні воїнів.

— Загиблі, поранені лежать, а ти оперся на стінку і відстрілюєшся. Стан був такий — наче ми померли і потрапили в пекло, — розповідає Роман.

Спершу російські окупанти із другого поверху залили наших бійців бензином і підпалили. В кімнаті почав вибухати боєкомплект. Згодом воїнів труїли газом.

— Шестеро з 50 бійців ще могли відстрілюватися: сльози текли, люди свідомість втрачали. Якщо б ми попадали всі, то ворог, можливо, і пройшов б, але береш автомат і стріляєш. Супротивник пропонував здатися, але ми стояли до останнього, — говорить Роман Гребенюк.

За кілька днів до підриву Роман почув, що російські окупанти, які були на другому поверсі над нашими бійцями, щось монтують у стелю. Він зрозумів, що вони можуть її підірвати. Отримавши команду, Роман з побратимами залишили аеропорт. Це було за добу до підриву.

Сплигнувши з бронемашини, Роман знепритомнів — як виявилося згодом, він отримав чотири контузії. Після лікування воїн повернувся в підрозділ і згодом брав участь у боях біля шахти «Бутовка». У травні 2016 року чоловік демобілізувався, однак цивільним пробув лише кілька місяців: він підписав контракт і, перебуваючи на підготовці у 184-му навчальному центрі, що у Старичах на Львівщині, вирішив вступити на навчання до Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, аби стати офіцером.

— Мій дід був офіцером, я теж про це мріяв. Офіцер — це стан душі, а не професія. Тепер, перебуваючи в середовищі курсантів та офіцерів, я бачу багато вихованих, достойних людей, хочеться наслідувати їх, — говорить Роман.

Молодший сержант Роман Гребенюк відзначений двома державними нагородами — орденом «За мужність» та медаллю «Захиснику Вітчизни».

Іван КРИВИЙ

100 000 КІЛОМЕТРІВ — НА ВЕЛИКОГАБАРИТНІЙ МАШИНІ

Професію військового водія багато хто навіть в армійському середовищі вважає тиловою. Але на війні водії нерідко стають не меншими героями, ніж ті, хто відбиває атаки ворога на передній лінії оборони. З розповідей ветеранів Другої світової, війни в Афганістані та досвіду бойових дій на Донбасі знаємо, наскільки важливою і часто небезпечною є робота військових автомобілістів у зоні бойових дій. Підвезення боєприпасів та пального, евакуація поранених — далеко не весь перелік їхніх завдань…

Одним із кращих водіїв 137-го об'єднаного центру матеріально-технічного забезпечення Повітряних Сил ЗС України є технік автомобільної роти автомобільного батальйону старший прапорщик Юрій Дуков. 22 роки у Збройних Силах України, 24 роки водійського досвіду, словом, його професіоналізм не викликає сумнівів.

У березні 2014-го він понад 20 разів побував на окупованому півострові, вивозячи тралом КрАЗ-260В авіаційну техніку. Юрій Дуков привіз до Вінниці на авіаційно-ремонтний завод літак Ан-2, вивіз з Новофедорівки, де дислокувалася бригада морської авіації, до її теперішнього місця дислокації 12 вертольотів Ка-27 та Ка-29. Ще довелося перевезти два вертольоти Мі-8: вже відремонтований — із захопленого загарбниками Севастопольського авіаційно-ремонтного заводу на Миколаївщину, а другий — з аеродрому в Кіровському на завод у Конотопі.

До району проведення АТО старший прапорщик Юрій Дуков почав їздити ще до оголошення самої антитерористичної операції — на початку весни. Очевидно наша розвідка мала певні відомості про можливий розвиток подій, й аналітики у вищих штабах прорахували й визнали за необхідне передислокувати зенітні ракетні комплекси «Бук-М1» подалі від східних кордонів. І ось ще на початку воєнного конфлікту з Росією вінницькі водії-авіатори вивозили з тих місць «Буки». Юрію Васильовичу довелося перевезти 6 машин. Возили їх углиб країни, як прийнято казати, у визначений район.

Згодом настав час, і ці ж зенітні ракетні комплекси вже повертали на Донбас — у райони бойового чергування підрозділів ЗРВ Повітряних Сил. Окрім грізних «Буків», довелося перевозити й цілком мирний вантаж — майно мобільного госпіталю. Загалом же за два минулі роки досвідчений водій здолав на своїй великогабаритній машині близько 100 000 кілометрів.

Олексій ТРИГУБ

Старший прапорщик Юрій Дуков

«ДОСТУПНЕ ЖИТЛО»

МОЖЕ СТАТИ ПОСИЛЬНИМ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ АТО

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ В ПЕРШОМУ ЧИТАННІ УХВАЛИЛА ПРОЕКТ ЗАКОНУ, ЗА ЯКИМ ПРОПОНУЄТЬСЯ НАДАТИ УЧАСНИКАМ АТО, А ТАКОЖ СІМ'ЯМ ЗАГИБЛИХ ДЕРЖАВНУ ПІДТРИМКУ ПРИ БУДІВНИЦТВІ ЖИТЛА, ЯКА ПОЛЯГАЄ У ФІНАНСУВАННІ ДЕРЖАВОЮ 50% ЙОГО ВАРТОСТІ

Минулого тижня Верховна Рада України в першому читанні прийняла за основу проект закону «Про внесення змін до статті 4 закону «Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва» (щодо реалізації державних житлових програм)».

Документом, зокрема, пропонується надати учасникам АТО, а також сім'ям загиблих учасників антитерористичної операції державну підтримку при будівництві житла, яка полягає у фінансуванні державою 50% вартості будівництва, придбання доступного житла або пільгового іпотечного житлового кредиту. Для решти громадян, які раніше мали можливість скористуватися такою підтримкою, правила не зміняться — для них держава компенсуватиме 30% вартості.

Закон важливий і довгоочікуваний. Численні спілки учасників АТО з різних регіонів неодноразово наголошували на необхідності ухвалення такого закону, оскільки він сприяє вирішенню соціально важливої проблеми і дозволяє атовцям поліпшити житлові умови, державі — зменшити свої житлові зобов'язання, територіальним громадам — завершити довгобуди, а будівельній галузі — отримати платоспроможного споживача та подолати кризові явища в житловому будівництві.

Державна цільова соціально-економічна програма будівництва (придбання) доступного житла є популярною серед українців, вона підтримана забудовниками і місцевими органами влади. В її межах у 2010–2014 роках підтримку коштами з державного бюджету отримали 3550 родин. На різних рівнях неодноразово наголошувалося — обсяги фінансування програми не відповідають плановим та не задовольняють наявний попит. До того ж з 2014 року програма фактично не діяла, бо за умов російської агресії чимало коштів державного бюджету спрямовувалися на потреби оборони. Минулоріч завдяки державній підтримці житло отримали лише 144 сім'ї. І ось програма відновлюється...

— Мінрегіон за участю Держмолодьжитла підготував бюджетний запит на 2017 рік про виділення 2 млрд грн на фінансування двох програм — пільгового молодіжного кредитування та доступного житла, — інформує Сергій Комнатний, перший заступник голови правління Держфонду сприяння

З 2014 РОКУ ПРОГРАМА ФАКТИЧНО НЕ ДІЯЛА, БО ЗА УМОВ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ЧИМАЛО КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ СПРЯМОВУВАЛИСЯ НА ПОТРЕБИ ОБОРОНИ

молодіжному житловому будівництву (саме ця установа займається реалізацією зазначених вище програм). — Якщо спрямувати на програму доступного житла 1 млрд грн, то це сприятиме залученню в економіку України 3,4 млрд грн інвестицій. Крім того, це дозволить побудувати понад 500 000 кв. м нового житла, забезпечивши ним понад 8 тис. сімей, та створити 56 тис. робочих місць. Реалізація зазначених програм в Україні не передбачає витрат, адже вже протягом року у вигляді податків та зборів до держбюджету повернеться 923 млн грн. Але водночас, крім позитивного економічного ефекту, буде вирішено низку важливих соціальних питань.

До речі, повноцінне фінансування програми доступного житла — це не тільки бажані для когось квадратні метри. Навіть попри скудні бюджетні призначення, ті 435 млн грн, що були виділені на доступне житло у період з 2010 по 2014 рр., дозволили залучити в будівельну галузь 1,7 млрд грн інвестицій і створити 1600 нових робочих місць!

Після поновлення програми скористатися нею зможуть ветерани АТО, які потребують поліпшення житлових умов, зареєстровані в державній черзі на покращення житлових умов і мають можливість вносити на свій поточний рахунок, відкритий в уповноваженому банку, кошти в обсязі 50 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла.

У 2010-2014 роках програмою «Доступне житло» скористалися 3550 родин

Звичайно, проект, затверджений у першому читанні, це ще не закон. Попереду розгляд у другому і третьому читаннях, підписання Головою ВР і передача на підпис Президенту. Проте у профільних держструктурах і громадських організаціях сподіваються — закон буде підписаний, а Кабінет Міністрів виділить необхідний ресурс.

ЯК ПРАЦЮВАТИМЕ ПРОГРАМА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ?

Крок 1. Перевірити, чи є таке право

Право на участь у даній програмі матимуть ветерани АТО:

які перебувають на обліку громадян, що потребують поліпшення житлових умов та визнані такими, що мають право на доступне житло;

середньомісячний грошовий дохід яких разом із членами їхніх сімей з розрахунку на одну особу не перевищує п'ятикратного розміру середньомісячної заробітної плати у відповідному регіоні.

Крок 2. Надання документів

Надати відповідні документи до місцевого регіонального управління Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»

Перелік документів, які додаються до заяви громадянина про надання державної підтримки:

довідка про перебування на обліку громадян, що потребують поліпшення житлових умов (далі — квартирний облік);

довідка про склад сім'ї (форма № 3) або витяг з домової книги із зазначенням прізвищ, імен та по батькові усіх членів сім'ї, що перебувають на квартирному обліку, та їхнього родинного зв'язку;

копії паспортів дорослих членів сім'ї (сторінок, які містять останнє фото, прізвище та ім'я особи, відомості про дату видачі та орган, що видав паспорт або інший документ, що посвідчує особу, місце реєстрації, сімейний стан особи, наявність дітей, дані про реєстраційний номер облікової картки платника податків або позначку про наявність права здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта (за наявності);

копії довідок про присвоєння ідентифікаційного номера згідно з Державним реєстром фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;

копія свідоцтва про шлюб (у разі його укладання);

копія свідоцтва про народження дитини (дітей);

довідки з місця роботи про обійману посаду із зазначенням терміну роботи на посаді — для працюючих членів сім'ї;

документи, необхідні для визначення середньомісячного грошового доходу на одного члена сім'ї (довідка про грошові доходи, документи, що підтверджують грошові доходи громадянина та членів його сім'ї із зазначенням їхнього розміру за останні 6 місяців);

довідка про право брати участь у програмі «Доступне житло»;

заява на отримання держпідтримки.

Під час подання заяви громадяни повинні пред'явити паспорт та інші документи, копії яких додаються до заяви про надання державної підтримки.

Крок 3. Обрати квартиру

Перелік об'єктів будівництва визначається Міністерством регіонального розвитку та будівництва України та зазначений у відповідному розділі на сайті Фонду www.molod-kredit.gov.ua

Крок 4. Укласти договір та отримати державну підтримку

Після реєстрації заяви на отримання державної підтримки, надання всіх необхідних документів, обрання квартири в об'єкті будівництва та укладання договору про обслуговування коштів для будівництва (придбання) доступного житла, громадянину необхідно буде внести кошти на свій поточний рахунок, відкритий в уповноваженому банку, в обсязі 50 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла та отримати державну підтримку, яка полягає у сплаті державою 50 відсотків вартості нормативної площі доступного житла.

Державна підтримка надається, виходячи з нормативної площі житла, яка становить 21 кв.м загальної площі на одну особу та додатково 10,5 кв.м на сім'ю.

Роман ТУРОВЕЦЬ

300 МЛН ГРИВЕНЬ НА КВАРТИРИ АТОВЦЯМ

19 жовтня на засіданні Кабінету Міністрів України ухвалено постанову «Про забезпечення житлом сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також інвалідів I-II групи з числа військовослужбовців, які брали безпосередню участь у зазначеній операції та потребують поліпшення житлових умов».

Зазначеним рішенням уряду сім'ям інвалідів війни та загиблих військовослужбовців АТО надане право отримувати грошову компенсацію за належне їм житло відповідно до Житлового кодексу.

Отже, сім'ї загиблих учасників АТО та інваліди з числа учасників АТО зможуть самостійно обирати найбільш прийнятне для них житло та купуватимуть його за грошову компенсацію, надану урядом.

«Замість того, щоб будувати житло, людям треба дати гроші, і люди собі придбають житло», — зазначив прем'єр Володимир Гройсман.

У Мінсоцполітики наголошують, що реалізація постанови не потребує додаткових витрат з Держбюджету. Водночас прийняте рішення дозволить ефективно використовувати бюджетні кошти та уникнути незадоволення житлом, придбаним органами державної влади.

Для реалізації цього рішення уряд виділить субвенцію у розмірі 300 млн гривень.

Інф. «НА»

18000 військовослужбовців пройшли психологічне відновлення за допомогою фахівців «Ліги офіцерів»

ЯКЩО ТЕБЕ НЕ ВПІЗНАЛА РІДНА ДИТИНА...

ПСИХОЛОГИ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ЛІГА ОФІЦЕРІВ» РОЗРОБИЛИ ПОРАДИ, ЯК ЗРОБИТИ СІМ'Ю РЕАБІЛІТАЦІЙНИМ СЕРЕДОВИЩЕМ ДЛЯ БІЙЦЯ У ПОСТМОБІЛІЗАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

В Україні закінчується демобілізація шостої хвилі воїнів, які відвоювали на Донбасі понад рік. Бійцям, звиклим до постійних обстрілів, доведеться адаптуватися до мирного життя. Спеціалісти попереджають, що адаптація може відбуватися не так, як хотілося б воякам та їхнім сім'ям. Для того аби процес відновлення проходив ефективно, психологи громадської організації «Ліга офіцерів» розробили поради, як зробити сім'ю реабілітаційним середовищем для бійця у постмобілізаційний період.

Завдяки допомозі фахівців «Ліги офіцерів» психологічне відновлення вже пройшли 18000 військовослужбовців, серед яких майже 12000 — зі ЗС України. Основна частина — за два з половиною роки війни з Росією.

Фахівці впевнені, що лише спільними зусиллями всіх членів родини можна швидше налагодити гармонійні стосунки, зберігши при цьому власне здоров'я. Психолог «Ліги офіцерів» Людмила Новіцька наводить приклад із практики:

— За кілька місяців до демобілізації боєць почав думати над тим, чим він займеться, повернувшись додому. Чоловік точно знав, що не повернеться на роботу, яку мав до війни, оскільки там працюють люди проросійських поглядів. Взявши на озброєння принцип «плануй своє майбутнє», він почав заздалегідь обговорювати цю тему з побратимами, обдзвонювати знайомих. Потрібно було шукати компроміс з дружиною, з'ясувати, чи прийнятні для неї переїзд до іншого міста, зміна роботи тощо.

Коли чоловік повернувся додому, дитина його не впізнала. Зрозуміло, що для нього це було несподівано, оскільки вони постійно спілкувалися телефоном. Таким чином, у родині з'явилися непорозуміння. Зрештою боєць вирішив піти до психолога.

Спеціаліст пояснила йому його стан. У психологів є така приказка: «Ваша реакція нормальна, бо ви в ненормальних умовах». А от дружина не прийняла його таким, яким він повернувся. Хоча в неї умови для життя теж були ненормальні. Вона залишилася сама з двома дітьми, поки чоловік був на війні. Жінка хотіла бачити коханого таким, яким він був раніше.

Воїн привів дружину до психолога, який пояснив їй: все, що відбувається з чоловіком, — нормально. Крім того, в нього з'явилися нові навички і звички, які він здобув на війні і які допомагали йому вижити. Своєю чергою дружина має ці навички прийняти й пристосуватися до них. Але і йому потрібно пам'ятати той факт, що дружина жила без нього — так само, як і він без неї.

Зрештою, сім'я скористалася можливістю і поїхала на тиждень на відпочинок, що дало шанс побути разом. У результаті родина доволі успішно адаптувалася і призвичаїлася.

Інколи в сім'ях трапляються випадки, коли ситуація не змінюється: чи то чоловік лежить удома на дивані, чи то він на війні — результат один, жінка все робить без нього. Коли він повертається додому, то, цілком природно, може захотіти знову забрати на себе функції господаря. Натомість дружина наводить йому безліч побутових ситуацій, у яких вона здатна впоратися без нього.

ПОРАДИ БІЙЦЯМ ТА ЇХНІМ РОДИНАМ

— Прийміть ситуацію такою, якою вона є (нікому нічого не доводимо).

— Візьміть до уваги, що за час тривалої відсутності когось із членів родини можуть відбутися зміни у родинних стосунках, змінитися риси характеру.

— Зважайте на певні рамки в стосунках.

— Забезпечте додаткову увагу, піклування про фізичну близькість (обійми, погладжування, дружні дотики, особливо до дітей).

— Зрозумійте, що проявляти негативні емоції має право будь-хто з членів родини. Поговоріть спокійно про це після бурхливої реакції.

— Обговорюйте неприємні ситуації. Говорити про свої почуття — нормальне явище.

— Зберігайте звичайний ритм життя і плануйте події заздалегідь.

— Проводьте певний час віч-на-віч із кожним членом сім'ї або близьким другом.

— Встановіть баланс часу, проведеного на самоті, з членами родини, друзями.

— Експериментуйте з різними стилями спілкування.

— Використовуйте ті види спільної діяльності, які спонукають до розмов (замість того щоби дивитися телевізор).

— Розділіть або ж переоцініть сімейні ролі, обов'язки тощо.

— Поговоріть про те, чого нового навчилися за час життя в розлуці.

— Шукайте компроміси.

— Висловлюйте впевненість, що вам вдасться впоратися з новою ситуацією і ви знову станете щасливою сім'єю.

СІМ ДІБ АРТ-ТЕРАПІЇ ДЛЯ АТОВЦІВ

Волонтери проекту «Зігрій душу» займаються психологічною реабілітацією бійців АТО з вересня 2014 року. Спочатку був створений Ковельський центр допомоги бійцям 51-ї омбр. У жовтні до центру почали звертатися воїни, яким потрібна була психологічна допомога.

— Кожного місяця у нас проводиться один заїзд на сім днів у санаторій «Пролісок» Волинської області. Цілий тиждень, окрім фізіотерапевтичних процедур, ми проводимо з атошниками заняття з арт-терапії, соціальної адаптації та психологічної терапії. Також є рефлексотерапевт, гончар та художник. Організовуємо ігри з бійцями, за допомогою яких намагаємося їх «розбудити», аби вони зрозуміли, чим хочуть займатися далі, — розповідає керівник проекту Анна Лисакова.

У першу чергу до групи потрапляють ті бійці, які звертаються самостійно. В кожному районі Волинської області відкрилися представництва фонду, тож хлопці мають змогу подавати документи з різних місцин регіону. Таким чином за два роки реабілітацію пройшли 350 осіб.

— Дуже багато тих, кого направляють батьки, дружина, рідні. Головне, що хлопці, які вже побували в нас, спрямовують сюди своїх побратимів. Перше, що потрібно, — це бажання. Оскільки дуже мало часу на реабілітацію, то застосовуємо експрес-підхід до кожного. Єдина вимога — не пити. Адже коли людина має алкогольну залежність, на неї ніяка реабілітація не діє, — говорить Анна.

Організатори переконані, що реабілітувати українських бійців потрібно не тільки в Україні, а й за кордоном. Так, нещодавно за запрошенням Угорського посольства на реабілітацію до цієї країни було направлено 10 осіб.

— Якщо боєць прийшов відразу ж після війни і не знає, на якому світі він знаходиться, то нам дуже важко пояснити, що тут не війна. Один із хлопців, прийшовши на проект, взагалі не розмовляв. На першій реабілітації почав говорити, але заїкався. А вже на другій ми його зупинити не могли. Люди починають малювати.

Художні роботи бійців АТО знаходять своє місце в багатьох домівках українців

Нам телефонують матері, дякують і говорять, що їхні сини повернулися додому зовсім іншими людьми, — стверджує Анна Лисакова.

Ярослава ЗОРІНА

З моменту захоплення Криму Російська Федерація розгорнула на кордонах України угруповання військ, до складу яких входять найсучасніші види озброєння і бойової техніки. Відтак, за словами вищого військового керівництва держави, Збройні Сили України повинні бути готовими до будь-якого розвитку подій.

— На сьогодні ми розглядаємо кілька сценаріїв, зокрема можливість широкомасштабної агресії по відношенню до України, — наголосив начальник Генерального штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко. — Це дуже поганий сценарій, але ми змушені, ми повинні його розглядати, опрацьовувати, проводити відповідні навчання для адекватного реагування на цю загрозу.

З огляду на це редакція газети «Народна армія» започатковує серію матеріалів про озброєння та військову техніку армії РФ. У ній ми розповідатимемо про основні тактико-технічні характеристики, недоліки та переваги зброї, яка може протистояти українському війську.

Головною перевагою ЗРГК «Панцирь-С1» є наявність автоматичного режиму роботи, зокрема у складі підрозділу, а також можливість стрільби по цілях стоячи і під час руху як гарматним, так і ракетним озброєнням

ЗЕНІТНИЙ РАКЕТНО-ГАРМАТНИЙ КОМПЛЕКС «ПАНЦИРЬ-С1»

Зенітний ракетно-гарматний комплекс малого радіусу дії «Панцирь-С1» був створений тульським ГУП «Конструкторське бюро приладобудування» 1994 року. Він призначений для прикриття об'єктів від усіх сучасних та перспективних засобів повітряного нападу. Крім того, комплекс здатний вести боротьбу з легкоброньованими наземними цілями, а також живою силою супротивника.

Особливість ЗРГК «Панцирь-С1» полягає в суміщенні багатоканальної системи захоплення та супроводу цілей з ракетно-артилерійським озброєнням, що створює безперервну зону перехоплення цілі по висоті від 0 м до 15 км і по дальності від 200 до 20 км

Основні характеристики	
Виробник	Росія
Маса комплексу	до 30 тонн (залежить від шасі)
Час розгортання	< 5 хвилин
Час реакції	4-6 секунд
Боєкомплект	12 ракет 57Е6-Е, 1400 снарядів
Характеристики системи виявлення	
РЛС виявлення цілей 1РС1-1Е	з ФАР, трикоординатна, діапазон хвиль дм
2 РЛС супроводу цілей і ракет 1РС2-Е	«Шлем», дводіапазонна, діапазон хвиль см/мм
Азимут огляду: виявлення	від 0° до 82°
супровід	45° (360° за рахунок механічного повороту)
Кут місця огляду: виявлення	від 0° до 82°
супровід	45°
Дальність: виявлення цілі (з ЕПР 2 м)	36 км
супровід	30 км
Оптико-електронна система супроводу (ОЕС)	
Поле зору	1,8 х 2,7°
Режими	автоматичний/ручний
Дальність	18 км
Ракетне озброєння	57Е6-Е
Тип	двоступенева, надзвукова, твердопаливна
Наведення	радіокомандне
Швидкість (максимальна/ середня на дистанції 18 км)	1300/700 м/с
Максимальна швидкість цілі	1000 м/с
Дальність до цілі	1,2 км - 20 км
Висотність цілі	15 м - 15 км
Довжина	3,2 м
Калібр	170/90 мм
Маса (без/з ТВК)	74,5/94 кг
Тип БЧ	стрижнева
Маса БЧ	20 кг
Маса ВВ БЧ	5,5 кг
БК ракет НА ПУ	12
Гарматне озброєння	2А38М
Тип	2 спарені зенітні автомати
Калібр	30 мм
Ефективна макс. дальність стрільби	4 км
Сумарна швидкострільність	5000 постр./хв
Живучість ствола	> 8000 пострілів
Тип боєприпасів	бронебійно-запальні
Початкова швидкість снаряда	960 м/с
Маса патрона	842 г
Маса снаряда	389 г

Розробник ЗРГК «Панцирь-С1» до сьогодні не усунув такі основні проблеми та недоліки.

1. Фактичні результати вогневих випробувань показали низькі можливості комплексу щодо обстрілу цілей, які маневрують з курсовим параметром більш ніж 2–3 км.

2. Не підтверджена можливість стрільби по цілях на швидкостях понад 400 м/с, хоча заявлені характеристики комплексу видають максимальну швидкість ураження цілей до 1000 м/с.

3. Максимальна дальність стрільби 20 км забезпечується по повітряних цілях зі швидкостями не більш як 80 м/с, тому що можливі перевантаження зенітної керованої ракети (ЗКР) на цій дальності не перевищують 5 одиниць.

4. Основним недоліком бікаліберної ракети є відсутність двигуна в маршовому ступені ЗКР.

5. Наявність лише двох методів наведення ЗКР (методи трьох точок та половинного випрямлення) звужують можливості комплексу в ураженні різноманітних засобів повітряного нападу в складних умовах (маневр, перешкоди, цілі на гранично малих висотах, завислий вертоліт, БПЛА тощо).

6. Система управління підривом бойової частини гіперзвукової ЗКР, яка діє за сигналом від ЗРГК і залежить від різниці дистанції між ракетою і ціллю, може бути ефективною тільки при наведенні ЗКР методом повного спрямління. А при наведенні ЗКР методами трьох точок або половинного спрямління — спрацьовує тільки при русі цілі безпосередньо на стріляючу бойову машину ЗРГК.

У цьому випадку ефективність ураження цілі може виявитися низькою внаслідок появи рикошету елементів ураження бойової частини, адже в цьому випадку вектор їх швидкості буде направлений під малим кутом до поверхні цілі.

7. Не забезпечено ефективне спряження бойового устаткування ЗКР (ділянки спрацювання неконтактного датчика цілі (НДЦ) та ділянки розльоту елементів ураження бойової частини), а також запобігання спрацьовуванню НДЦ ЗКР від рельєфу місцевості при пуску по цілі на гранично малих висотах.

8. Вплив метеорологічних умов (дощ, туман тощо) на скорочення дальності виявлення цілі для радіолокаційної станції (РЛС) міліметрового діапазону хвиль у 10–50 разів сильніший, ніж на РЛС сантиметрового діапазону. Зазначений недолік не компенсується наявністю в ЗРГК «Панцирь-С1» оптико-електронного каналу супроводження повітряної цілі, який також залежить від метеоумов.

9. Великі габаритні розміри ЗРГК на колісній базі, особливо висота (у бойовому положенні — 5,65 м), а також відсутність броньованого захисту БК, апаратного відсіку (три РЛС, система керування вогнем) не дозволяють використання ЗРГК на передньому краї, в бойових та передбойових порядках військ.

10. Габарити ЗРГК у похідному положенні на колісній базі (4,374 м) не дозволяють транспортувати її залізницею, адже допустимий габарит завантаження за висотою — 3,8 м. Час демонтажу апаратного відсіку і завантаження його на платформу для перевезення за допомогою спеціального крана для однієї бойової машини — 3 години.

11. Час завантаження повного боєкомплекту за допомогою транспортно-заряджальної машини (ТЗМ) становить 25–30 хвилин.

Володимир АЛЄКСЄЄВ

РОСІЙСЬКИЙ БПЛА «ИСТРА-10»

Комплекс БПЛА «Истра-10» призначений для повітряної розвідки і спостереження. Він забезпечує спостереження за місцевістю, пошук, виявлення і розпізнавання наземних об'єктів, стеження за рухомими і нерухомими цілями. Завданням комплексу є видача координат цілей у реальному масштабі часу, а також складання фотопланів місцевості.

Склад комплексу:
2 апарати «Истра-10», мобільний наземний пункт управління, засоби технічного обслуговування.
Корисне навантаження БПЛА: відеокамера, фотоапарат.
Зліт БПЛА здійснюється з руки.
Посадка — на поверхню фюзеляжу.

ТТХ:
Дальність у режимі зв'язку з БЛА — 25 км
Злітна вага — 5 кг
Дальність — 80 км
Швидкість — 130 км/год.
Практична стеля — 3000 м
Маса корисного навантаження — 1 кг
Тривалість польоту — 1 година
Виробник: ВАТ «Истринский экспериментальный механический завод», м. Істра, РФ.

ЕСКАДРА ЛЯГАЄ У ДРЕЙФ,

АБО «УКРАЇНСЬКИЙ АЙСБЕРГ» ДЛЯ РОСІЙСЬКОГО «ТИТАНІКА»

У березні 2016 року до складу Чорноморського флоту Російської Федерації вперше за 35 років було введено новий сторожовий корабель «Адмирал Григорович». Дана подія, як ведеться, супроводжувалася серією пропагандистських репортажів у російській пресі із передбачуваними сюжетами про велич «морської держави» та про оновлення корабельного складу в найближчому майбутньому. Але чомусь забули розповісти про «маленькі» труднощі на шляху до цієї мети — про «реальну можливість» панування росіян у світових океанах

Фрегат Чорноморського флоту Російської Федерації «Адмирал Григорович».

Напевно, пересічний росіянин так і не дізнається, що під загрозою зриву опинилися замовлення аж на 17 надводних кораблів для ВМФ Росії на загальну суму 227 млрд рублів, а це вісім корветів та дев'ять фрегатів. Хоча ця сума зростатиме так само, як і вартість будівництва Керченського мосту, тобто в геометричній прогресії.

Звичайно ж, на шляху могутнього військово-промислового комплексу Росії стала Україна, яка, зрозуміло, після президента Сполучених Штатів Барака Обами є головним ворогом і основною причиною економічних негараздів у розмірі 0,9% падіння ВВП країни 2016 року.

Газотурбінні і дизельні двигуни для кораблів мало поставити Державне підприємство «Науково-виробничий комплекс газотурбобудування «Зоря»-«Машпроект» (м. Миколаїв), і три такі установки були вже доставлені в Калінінград та Санкт-Петербург. Але після анексії Криму та агресії Росії на Сході України наша держава розірвала з нею всі контакти з військово-технічного співробітництва.

ЯК ЗАВЖДИ, НА ШЛЯХУ МОГУТНЬОГО ВІЙСЬКОВО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ РОСІЇ СТАЛА УКРАЇНА, ЯКА Є ГОЛОВНИМ ВОРОГОМ І ОСНОВНОЮ ПРИЧИНОЮ ЕКОНОМІЧНИХ НЕЗРУЧНОСТЕЙ У РОЗМІРІ 0,9% ПАДІННЯ ВВП РФ У 2016 РОЦІ

Отже, вже отримані двигуни дозволяють здати флоту агресора лише три фрегати. Першим був «Адмирал Григорович» (введений у експлуатацію 10 березня 2016 р.), другим — «Адмирал Эссен» (6 червня 2016 р.). А з третім двигуном… не пощастило.

На головному фрегаті проекту 22350 «Адмирал Горшков» наприкінці минулого року під час випробувань біля причальної стінки виникло загоряння після потрапляння в турбіну мастила. Причина — збій у системі керування двигуном. Лопатки двигуна вийшли з ладу. Турбіну демонтували й відправили на ремонт.

Дуже схоже, що далі на суднобудівних верф'ях Росії може виникнути безстрокова пауза, адже для вже закладених фрегатів «Адмирал Бутаков» й «Адмирал Истомин» силових агрегатів немає. Оскільки будівництво «Адмирала Горшкова» й без того вже затягнулося (закладений ще 2006 року), було вирішено не чекати ремонту третьої турбіни, а терміново встановити на цей корабель останній двигун, що був поставлений Україною задовго до цього та планувався для іншого фрегата такої ж серії — «Адмирала Касатонова». А що ж буде з «Касатоновим»? Йому доведеться чекати на ремонт турбіни, яка згоріла.

І загалом продовження будівництва цієї серії оповите туманом невідомості. Спуск на воду третього фрегата проекту 22350 «Адмирал Головко» також, виявляється, без газотурбінних установок українського виробництва стає неможливим.

Не виправдали надій і постачальники німецьких двигунів фірми MTU, які планувалося встановити на корвети проекту 20385. Цих кораблів ближньої морської зони на «Північній верфі» мали намір побудувати аж вісім.

Однією із суттєвих відмінностей нових корветів мала стати більш досконала дизельна установка російського виробництва. Результат був, як то кажуть, очікуваним. Корвет «Стерегущий» був введений до складу флоту 2008 року. Але за ці недовгі, за мірками військового флоту, роки головна енергетична установка вже двічі виходила з ладу. Тож було вирішено звернутися до німецьких виробників двигунів, які вже ставлять у Туреччині на серійні корвети за програмою Milgem та на австралійські фрегати типу Anzac. І там вони чомусь виходять з ладу не так часто. Коли Німеччина приєдналась до економічних санкцій проти Росії, фірма MTU так і не розпочала постачання дизелів.

Керівництво російського ВПК випромінює казенний оптимізм і вже неодноразово заявляло, що йде технічне переоснащення на НПО «Сатурн» у Рибінську, яке спеціалізується на двигунах для авіації та ВМФ. Навіть терміни були визначені — «два-три роки». Але ситуація з «імпортозамещеніем» продукції від ОПК України анонсувалася ще в далекому 2000 році, та не так сталося, як гадалося.

За цей час не створений навіть стенд для корабельних газотурбінних і дизель-турбінних агрегатів, на який Росія тепер терміново виділила 6 мільярдів рублів. На усьому пострадянському просторі такий стенд існує в єдиному екземплярі — у місті Миколаєві.

Достатньо згадати ситуацію зі створенням двигунів для авіалайнера «Суперджет». Розробляти його мав завод «Сатурн» (м. Рибінськ) спільно з французькою компанією Snecma. Після довгих років «плідної» роботи французи відмовилися від співпраці через низьку кваліфікацію російських партнерів.

Дмитро ЗАВТОНОВ

ЯК ФРЕГАТ НАЛЕТІВ НА ПРИЧАЛЬНУ СТІНКУ

Дуже символічно, що урочиста передача фрегата «Адмирал Григорович» у червні 2016 року проводилася із «високоточними» маневрами. Завдяки «вмілим та рішучим» діям членів екіпажу під час швартування до українського берега міста Севастополя корабель не збавив хід, і гордість Чорноморського флоту, налетівши на причальну стінку, отримала пробоїну в обшивці. Тільки з другого разу моряки змогли причалити до пристані.

А у відділі інформаційного забезпечення Чорноморського флоту факт отримання пробоїни, як завжди, спростували. Бо не личить «таким незначним» подіям псувати імідж непереможних «витязів моря».

Основні характеристики «Адмирала Григоровича»	
Клас і тип	Сторожовий корабель проекту 11356
Введений в експлуатацію	10 березня 2016 року
Водотоннажність	3620 т (4035 т повне)
Довжина	124,8 м
Ширина	15,2 м
Осадка	4,2 м (7,5 м габаритна)
Двигун	Дизельна ГЕУ
Потужність	2 х 30 450 к. с., ГТА М7Н1 (8450 к. с. маршова ГТУ, 22 000 к. с. форсажна ГТУ) 4 ДГ WCW 800 по 800 Вт
Швидкість ходу	30 вузлів
Дальність плавання	4850 миль (на 14 вузлах)
Автономність плавання	30 діб
Екіпаж	180 (18 офіцерів), 20 морських піхотинців
Озброєння	
Радіолокаційне озброєння	БІКС «Требование-М» або «Сигма», РЛС «Фрегат-М2М», РЛС загального виявлення «Позитив-М1.2», НРЛС МР-212/201-1 «Вайгач-У»
Радіоелектронне озброєння	Комплекс РЕБ ПК-10 «Смелый» (4 ПУ КТ-216), СУ 5П-10 «Пума», СУ МР-123-02 «Вымпел», ПУТС «Пурга-11356»
Тактичне ударне озброєння	УКСК «Калибр-НК»
Артилерія	1 х 1 — 100 мм АУ А-190
Зенітна артилерія	2 х 6 — 30 мм АУ АК
Ракетне озброєння	8 протичовнових ракет 3М55 «Оникс» або 3М54 («Калібр-НК»), УВП 3с90Е.1, ЗРК «Штиль-1» 96 ЗКР, 8 х 1 ПУ ЗРК «Игла-1»
Протичовнове озброєння	8 протичовнових ракет 91РЕ1 («Калибр-НК»), 1 х 12 ПУ РБУ-6000, РПК-8 (48 ПЧКР 90Р або РГБ-60)
Мінно-торпедне озброєння	2 х 2 — 533 мм ДТА-53-956 (торпеди СЕТ-65, 53-65К)
Авіаційна група	1 вертоліт Ка-27ПЛ або Ка-31

РОСІЙСЬКА КРИЛАТА РАКЕТА «КАЛИБР» НЕ ДОЛЕТІЛА ДО ЦІЛІ

Дальність стрільби по морських цілях становить 375 км, по наземних — 2600 км;

Відомо, що ракети мають технічні несправності. 20 серпня 2016 року екіпаж корабля «Адмирал флота Советского Союза Горшков» здійснив пуски двох крилатих ракет морського базування (типу «Калибр») по наземних цілях на полігоні «Чижа» (півострів Канін Ніс, Архангельська обл.), але з технічних причин пуски двічі відкладалися, а в підсумку ракети не долетіли до цілей і впали у невизначеному районі.

Найбільш ефективна та визнана у світі снайперська школа — система підготовки снайперів морської піхоти ЗС США

ЯК ГОТУЮТЬ НАЙНЕБЕЗПЕЧНІШИХ СТРІЛЬЦІВ У СВІТІ

ТЕСТУВАННЯ ПРИ ВСТУПІ ДО ШКОЛИ СНАЙПЕРІВ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ТА СПЕЦПРИЗНАЧЕННЯ ВМС США ЗА РІВНЕМ ВИМОГ ЦІЛКОМ ПОРІВНЮВАНЕ ІЗ ВІДБОРОМ ДЛЯ ПОЛЬОТУ В КОСМОС

Окупаційні війська на Донбасі активно застосовують в ході своєї агресії спеціально підготовлених стрільців (снайперів), озброєних у тому числі великокаліберними (12,7 мм) снайперськими гвинтівками, для обстрілів та збройних провокацій на лінії зіткнення. Протистояти їм можуть лише відповідним чином підготовлені, озброєні та оснащені українські снайпери. Загалом у гібридній війні, коли артилерія мовчить, а Повітряні Сили обмеженні у використанні, справжнім «караючим мечем» армії стає снайпер, найбільш влучний і спеціально підготовлений боєць, такий собі смертоносний «аргумент» будь-якого піхотного бою…

Тому сьогодні у Збройних Силах України підготовці снайперів, їхньому озброєнню, оснащенню та спорядженню приділяється значна увага. До цієї справи нині залучаються не тільки самі військові та вітчизняний ОПК, а й чимало патріотично налаштованих ентузіастів, волонтерів, фахівців, які мають неабиякі знання та досвід у стрілецький підготовці. Завдяки таким спільним зусиллям у багатьох частинах та підрозділах нашого війська вже на постійній основі діють спеціалізовані навчальні центри й курси підготовки снайперів, у війська надходить відповідна зброя та оснащення.

Сьогодні спеціалізована підготовка снайперів певним чином організована майже в кожній механізованій, мотопіхотній, десантній або гірсько-піхотній бригаді ЗС України.

Серед питань, які відпрацьовуються українськими снайперами в ході професійної підготовки, чільне місце відведене уважному вивченню іноземного досвіду підготовки та історії використання такого роду бійців у провідних арміях світу. Тож доречно і нашим читачам познайомитися з кращими зразками цього «мистецтва».

Йдеться про найбільш ефективну та визнану у світі снайперську школу — систему підготовки снайперів морської піхоти (МП) та спецпризначенців ВМС США. Саме там набували фаховість найвідоміші у світі стрільці. За версією Military Channel, серед 10 найкращих стрільців світу усіх часів та народів принаймні четверо є морськими піхотинцями США: Чарльз Мауайнні (сержант МП, 106 підтверджених влучань, ще понад 250 — непідтверджені за 16 місяців перебування на війні у В'єтнамі); Роб Фурлонг (капрал МП, йому належить рекорд з дальності підтвердженого вдалого пострілу — 2430 метрів, що дорівнює довжині 26 футбольних полів, здійсненого 2002 року під час операції «Анаконда» в Афганістані); Адельберт Ф. Уолдрон (капрал МП, у В'єтнамі став рекордсменом за підтвердженими перемогами серед стрільців США — 109 влучань); Карлос Норман (сержант МП, 93 підтверджені ліквідації, у В'єтнамі вважався серед тамтешніх партизанів найбільш «небезпечним стрільцем»: офіційно за його голову була призначена винагорода у 30 тисяч доларів США — астрономічна для тодішнього В'єтнаму сума). Слід зазначити, що традиція є незмінною — кращим снайпером ЗС США за всю історію їхнього існування визнано Крістофера Скотта «Кріса» Кайла (сержант підрозділу «Морські котики» ВМС США, який під час служби в Іраку ліквідував 255 супротивників, з них 160 влучань офіційно підтверджені Міністерством оборони США). Він служив у ВМС США, зокрема у МП у 1999–2009 роках і мав чотири бойові відрядження в Ірак, був двічі поранений. Найдальшим його пострілом вважається знищення терориста з гранатометом з відстані у 1920 м.

ЗА ТРАДИЦІЄЮ, В ШКОЛІ СНАЙПЕРІВ-РОЗВІДНИКІВ МП США ДОТРИМУЮТЬСЯ СТАРОГО МИСЛИВСЬКОГО ЗВИЧАЮ: СПРАВЖНІЙ «КАБАН» МАЄ ВЗЯТИ КУЛЮ З МАГАЗИНА ЗБРОЇ ВОРОЖОГО СНАЙПЕРА І ПОВІСИТИ ЇЇ СОБІ НА ШИЮ. ЦЕ СИМВОЛІЗУЄ ІКЛО КАБАНА, ЯКЕ Є БАЖАНИМ ТРОФЕЄМ МИСЛИВЦЯ

Насправді в МП США та підрозділах спеціального призначення ВМС США на дійсній військовій службі на сьогодні перебувають лише трохи більше 300 снайперів так званого вищого класу, тобто здатних гарантовано знищити ворожого снайпера будь-якого рівня підготовки та навченості — такі собі антиснайпери. Це фахівці штучного, ексклюзивного відбору та підготовки, які є стрілецькою елітою найбільш потужної армії світу.

Їх готують у так званих школах снайперів-розвідників, яких у ЗС США чотири, найбільш жорсткою з яких вважається школа МП. Тестування при вступі до школи снайперів-розвідників ЗС США за рівнем вимог цілком порівнюване із відбором для польоту в космос. По суті це спеціалізовані навчальні центри із унікальною стрілецькою програмою навчання. Щоб тільки потрапити на навчальний курс до них, треба мати практично ідеальні показники з фізичної підготовки, високі результати складання нормативів зі стрільби (не нижче загальноармійського 1-го класу), а також вищі за «загальновисокі» оцінки за тестами з визначення розумових здібностей. Окрім того, приймальне тестування передбачає проведення досить жорсткого заключного змагання з орієнтування на важкодоступній місцевості (ділянка завдовжки майже 40 км) у світлий та темний час доби. Кандидати, які змогли знайти всі контрольні пункти і вклалися у встановлений нормативами час, стають курсантами.

Протягом року одна школа здійснює чотири випуски по 30–35 осіб кожний. Термін навчання — 12–13 тижнів (з них лише півтора тижня відводиться на теорію, решта часу — відпрацювання набутих навичок та вмінь). За час навчання курсанти роблять від 2500 до 3000 пострілів з різноманітних зразків стрілецького озброєння з різних дистанцій, а також вчаться ретельно маскуватися та захищатися в ближньому бою.

Про інтенсивність та ретельність підготовки снайперів у морській піхоті США свідчить те, що до фінішного залікового випробування «доживають» далеко не всі зараховані курсанти — приблизно третина з них у кожному наборі сходить з дистанції ще під час підготовчого навчання.

Випускне тестування є серією випробувань на влучність стрільби, маскування та витривалість курсантів, які найбільш повно характеризують усе те, чого навчився черговий кандидат на високе звання «Кабан» (Hunters Of Gunmen, HOG — укр. «мисливець за стрільцями», «Кабан») протягом навчального курсу. Однак справжнім мисливцем за стрільцями назвуть лише того снайпера, який убив ворожого снайпера в реальному бою, вже після випуску з «кузні кабанів». За традицією, в школі снайперів-розвідників МП США дотримуються старого мисливського звичаю: справжній «Кабан» має взяти кулю з магазина зброї ворожого снайпера і повісити її собі на шию. Це символізує ікло кабана, яке є бажаним трофеєм мисливця.

Для того щоб зрозуміти, наскільки серйозно в американській морській піхоті ставляться до підготовки снайперів, варто навести зміст кількох з випробних та навчальних тестів. Наприклад, під час проходження випускного тестування курсанти приступають безпосередньо до стрільби по мішенях на фіксованих дистанціях: 274 метри, 457 метрів і 914 метрів. Але стрільба у спокійному стані — це не те, чому навчають майбутніх «кабанів» їхні викладачі та інструктори, тому вправа виконується зі швидкою зміною позицій у повному екіпіруванні, коли від бігу збивається дихання. При цьому, щоб лише здати залік, належить влучити по мішенях 28 з 35 разів, та ще й із заздалегідь визначеними критеріями щільності влучань і швидкості стрільби.

Окремо слід зупинитися на методиці навчання курсантів цих шкіл маскуватися і буквально ставати невидимими на полі бою. Так, протягом усього курсу навчання курсанти майструють власні маскхалати для кожного з видів довкілля, в якому вони проводять тренування. Це ключовий елемент для тесту на непомітність. Курсантам потрібно просунутися в цих маскхалатах 200 метрів у напрямку вогневої позиції і залишитися при цьому непоміченими, адже група інструкторів з біноклями займає позицію, намагаючись їх виявити. Наблизившись до позицій, курсанти роблять декілька пострілів по цілях. Якщо і після цього інструктори все ще не виявили позицію кандидата, вони піднімають вгору картки з літерами — якщо майбутній «Кабан» зможе прочитати, що написано на картці, то тест вважається пройденим.

Наступний вид тестування — стрільба по 11 мішенях, розташованих на різних дистанціях. Влучення по мішені з першої спроби — 10 балів, з другої — 8, з третьої — 0. Прохідний бал — 88. У разі промаху в курсанта є не більше 3 секунд, щоб підготуватися до наступного пострілу. Інструктори спостерігають за мішенями в режимі реального часу і відразу інформують стрільців про влучання і промахи, а також оголошують свої рішення щодо оцінки результатів стрільби.

Наступною перевіряється витривалість. Моделюється ситуація (причому максимально наближена до реальної бойової, зі справжніми боєприпасами та піротехнікою), за якої одна група снайперів потрапила в засідку глибоко в лісі, болоті або на відкритій ділянці місцевості, а інша має їх врятувати. Тих, хто потрапив у ворожу засідку, представляють чотири 90-кілограмові манекени. Дистанція тестування — 35 км. Той, хто не встигає — запускається на штрафну дистанцію із колодою вагою 70 кг, на якій випалено вогнем «Patiently suffer, suffer patiently» (укр. «Страждай, але терпи»).

Наприкінці всіх цих перегонів кожен, хто зміг дійти до фінішу, отримує оцінку. Ті, хто вклався і заслужив, отримують «зуб кабана». Відтепер ці морські піхотинці — одні з найнебезпечніших стрільців у світі.

Костянтин МАШОВЕЦЬ

25 РОКІВ РОЗБУДОВИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ,

ЗАКАРБОВАНИХ У ГАЗЕТНИХ РЯДКАХ «НАРОДНОЇ АРМІЇ»

2007 РІК: КУРСОМ УПЕРЕД, БІЛЬШ НАСТУПАЛЬНО, НЕ ЗУПИНЯТИСЯ ПЕРЕД ТРУДНОЩАМИ

Вже стало традицією, коли кожен керівник військового відомства визначає пріоритетні напрямки реформування Збройних Сил України на наступний рік. От і Міністр оборони України Анатолій Гриценко у передноворічній промові перед особовим складом військового відомства та Генштабу сказав: «2007 рік буде не менш наступальним та енергійним у проведенні реформ, а там, де зустрінуться труднощі, впевнено їх долатимемо». Окрім того, були визначені конкретні гасла і напрями подальшої розбудови національної армії. Зокрема 2007 рік проголосили Роком безпеки на арсеналах, базах, складах озброєння, а також переходу до принципово нових підходів до підготовки військ.

Під час навчань «Козацький степ-2007»

«МАБУТЬ, МИ ДУЖЕ ЗАСПОКОЇЛИСЬ, ЗНАХОДЯЧИСЬ У ЧАСІ, ДАЛЕКОМУ ВІД ВІЙНИ. ПЕРЕСІЧНІ ГРОМАДЯНИ НЕРІДКО ВВАЖАЮТЬ, ЩО В УКРАЇНІ ЗАВЖДИ ПАНУВАТИМЕ МИР І СПОКІЙ, А ТОМУ ПРОБЛЕМИ АРМІЇ — ДАЛЕКО НЕ ПЕРШОЧЕРГОВІ»

Газета «Народна армія» розпочала друкувати матеріали про те, як виконувалися ці завдання. Так, уже 6 січня з'явилася аналітична стаття «Від колишніх полігонів до сучасних військових навчальних центрів». У ній йшлося про оптимізацію системи наявних полігонів та перетворення їх на сучасні навчальні центри. Першою «ластівкою» став Яворівський загальновійськовий полігон першої категорії, який є найбільшим у Європі. На ньому створена інфраструктура, яка дозволяє проводити бойове злагодження як механізованих, так і танкових, артилерійських підрозділів. У цьому навчальному центрі створили можливості для навчання також військовослужбовців армій країн Східної Європи та НАТО.

Під рубрикою «2007-й — рік безпеки» «Народна армія» надрукувала серію матеріалів про запобігання виникненню надзвичайних подій у військових арсеналах та на складах. Серед таких публікацій — «Небезпечна спадщина потребує уваги і витрат» («НА» за 10 січня), «Ліквідувати, не можна залишити» («НА» за 13,17,18 січня 2007 року).

2007-й має стати роком кардинальної зміни ставлення до армії. Таку думку висловив у публікації «Народної армії» в номері за 14 березня Міністр оборони України Анатолій Гриценко. «Мабуть, ми дуже заспокоїлись, знаходячись у часі, далекому від війни, — зазначив він. — Пересічні громадяни нерідко вважають, що в Україні завжди пануватиме мир і спокій, а тому проблеми армії — далеко не першочергові. Тож цілком достатньо забезпечувати її за залишковим принципом». Керівник військового відомства з цього приводу наголосив, що коли 2007 року не відбудуться кардинальні зміни у ставленні до армії, то її залишать найдосвідченіші, найбільш професійні офіцери, і цьому ніхто не зможе завадити. Коли немає палива, щоб літаки літали, чи коштів на продовження ресурсів літаків, модернізацію техніки, то невдовзі весь складний військовий комплекс буде небоєздатним, а у його відновлення доведеться вкладати значно більше грошей.

ЗНОВУ ПОКЛАЛИ АРМІЮ У ФІНАНСОВЕ «ПРОКРУСТОВЕ ЛОЖЕ»

Важливий показник ставлення держави до армії — фінансування оборонної сфери. Які видатки були передбачені держбюджетом на потреби Збройних Сил України 2007 року? «Народна армія» в номері за 31 січня надрукувала аналітичну статтю директора Департаменту фінансів Міноборони України Івана Марка під назвою «Бюджетний план становить 64,6 % від потреби…» Він зазначив, що таке недофінансування особливо позначилося на рівні життя військовослужбовців. Автор публікації навів приклади. Якщо середня зарплата по Україні станом на листопад 2006 року становила 1103 гривні, то грошове забезпечення, наприклад, лейтенанта — лише 883 гривні. Отже, на той час оплата праці людей у погонах дійшла до «точки кипіння». Тому Міністерство оборони сподівалося на підтримку з боку уряду в реформуванні грошового забезпечення військовослужбовців.

Недостатнє фінансування позначалося на подальшому розвитку всіх видів Збройних Сил України. Розглянемо як приклад наші Повітряні Сили. Газета в номері за 3 лютого надрукувала матеріал «Васильківські ключі від столичного неба». У ньому розповідалося про робочу поїздку Міністра оборони до цього гарнізону, відвідання ним підрозділів зенітно-ракетної та авіаційної бригад, військовослужбовці яких охороняють небо над Києвом та такі стратегічні об'єкти, як ЧАЕС, Київська ГЕС тощо. Хороший вишкіл продемонстрували льотчики винищувачів МіГ-29, обслуги зенітно-ракетних комплексів. З цього приводу керівник військового відомства зазначив: «Якщо будуть видатки, передбачені Державною програмою розвитку Збройних Сил, ми гарантуємо, що Україна, її повітряний простір і визначені об'єкти будуть прикриті. Якщо ж Збройним Силам виділятимуться кошти символічно, я доповідатиму Президенту як Верховному Головнокомандувачу про те, що ці завдання можуть бути невиконаними». Між тим тодішній командувач Повітряних Сил ЗС України генерал-полковник Анатолій Торопчин повідомив, що на 2007 рік вартовим неба виділено лише 50% коштів від передбачених державною програмою розвитку Збройних Сил України на 2006–2011 роки. А в абсолютних цифрах це недофінансування становило понад 1,5 мільярда гривень. При цьому варто зазначити, що до кінця 2007 року передбачалося завершити підготовчі роботи щодо модернізації літаків МіГ-29, продовження ресурсів зенітно-ракетних комплексів С-300 та «Бук», ракет до них, закупівлі нової трикоординатної радіолокаційної станції вітчизняного виробництва «Пелікан» тощо.

У серпні 2006 року Міністр оборони України затвердив нове Положення про організацію міжнародного співробітництва Збройних Сил України. 2007 став роком подальшого його розвитку. Газета «Народна армія» в номері за 25 січня повідомила про основні напрями такої діяльності. Так, із країнами-членами НАТО передбачалося провести 479 заходів двостороннього співробітництва за участю українських військовослужбовців, 22 багатонаціональних навчань. Зокрема це «Сі Бриз-2007», «Козацький степ-2007» тощо.

ЛЮДИНА, ЯКА ЗАХИЩАЄ БАТЬКІВЩИНУ, МАЄ МАТИ НАДІЙНІ СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ

Актуальні проблеми подальшого реформування армії були розглянуті на розширеному засіданні колегії Міністерства оборони України. Надрукувавши звіт з неї, «Народна армія» в номері за 7 лютого навела думки Секретаря Ради національної безпеки і оборони України Віталія Гайдука щодо забезпечення потреб подальшого реформування Збройних Сил. Він назвав три невідкладні завдання на 2007 рік. Першим серед них було забезпечення реальної, ефективної бойової підготовки військ відповідно до виконання Державної програми розвитку ЗС України на 2006–2011 роки. Друге завдання — забезпечення стабільного і ритмічного фінансування програм створення і закупівлі нових та модернізації наявних зразків і видів озброєння та військової техніки Збройних Сил. А третє — ліквідація диспропорцій у грошовому забезпеченні військовослужбовців як ефективний чинник підвищення престижу військової служби.

Керівництво держави, військового відомства вживало заходи щодо посилення соціального захисту військовослужбовців. Як повідомила «Народна армія» в номері за 6 березня, Кабінет Міністрів додатково виділив на збільшення 2007 року грошового забезпечення військовослужбовців 500 мільйонів гривень. Своєю чергою глава держави Віктор Ющенко повідомив, що він наполягатиме на підвищенні з 2008 року зарплат, зокрема й грошового забезпечення військовослужбовців. «Народна армія» 17 листопада надрукувала постанову Кабінету Міністрів «Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу», якою були встановлені нові оклади за посади та військові звання та надбавки. Цей документ мав набрати чинності не раніше 1 січня 2008 року.

«Народна армія» в номері за 26 грудня надрукувала звіт з офіційного представлення Президентом України — Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України Віктором Ющенком нового Міністра оборони Юрія Єханурова. Виступаючи перед присутніми, глава держави поставив завдання вже найближчим часом поновити боєздатність усіх бойових частин до батальйону включно. Своєю чергою новопризначений керівник військового відомства пообіцяв застосувати всі свої знання та досвід задля забезпечення обороноздатності держави.

Наступна наша розповідь буде присвячена реформуванню та розвитку Збройних Сил України у 2008–2009 роках.

Володимир ЧІКАЛІН

УКРАЇНЦІ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ПОКАЗАЛИ СЕБЕ ЯК НАЦІЯ ЛЮДЕЙ-ПЕРЕМОЖЦІВ

28 ЖОВТНЯ — ДЕНЬ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ВІД ФАШИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ

У лавах Червоної армії воювали понад 6 мільйонів українців, із яких кожен п'ятий загинув. Із числа тих, кого мобілізували до війська влітку 1941-го, в живих залишилися лише 3 відсотки. Серед радянських полководців, воєначальників, генералітету були сотні українців за походженням. Це представники Ставки Верховного Головнокомандування, Генерального штабу, керівники управлінь, командувачі фронтами та арміями, їхні заступники, члени військових рад фронтів і армій. Найвідоміші з них — Семен Тимошенко, Михайло Кирпонос, Андрій Єременко, Родіон Малиновський, Іван Черняховський, Павло Рибалко, Кирило Москаленко, Дмитро Лелюшенко, Андрій Гречко та інші.

Майже 2,5 мільйона українців за виняткову мужність, проявлену в боях, було нагороджено орденами і медалями СРСР, 2072 удостоєні звання Героя Радянського Союзу, а 32 стали двічі Героями. Тричі Героєм Радянського Союзу став легендарний льотчик-винищувач Іван Кожедуб.

За час окупації Українській РСР було завдано колосальних матеріальних збитків. Зокрема, гітлерівці зруйнували 714 міст, понад 28 тисяч сіл. При цьому в суцільні руїни перетворилися 200 тисяч заводів і фабрик, 40 відсотків житлових будинків, унаслідок чого без даху над головою залишилося майже 10 мільйонів осіб. Фашисти пограбували майже 30 тисяч колгоспів і радгоспів, вивезли до Німеччини 80 тисяч тракторів і комбайнів. За підрахунками фахівців, сума збитків, завданих війною Україні, сягнула 285 мільярдів радянських карбованців.

Після окупації України гітлерівці створили на її теренах 180 концентраційних таборів, умови перебування в яких були нелюдськими. Полонених використовували на надважких і найнебезпечніших роботах, що, як правило, тривали 12–18 годин на добу. При цьому для них існували мізерні норми харчування, їм не надавалася медична допомога. Звичайним явищем було катування людей: спалювання чи закопування живцем у землю, цькування собаками...

За спогадами вцілілих бранців, Радомський, комендант концтабору, який знаходився в Києві, з глузуванням називав «Днем українця» вівторок і п'ятницю: в ці дні в навколишніх ярах planомірно розстрілювали українців. А «колега» цього нелюда оберштурмбанфюрер СС Вільгауз заради розваги стріляв у в'язнів прямо з балкона своєї канцелярії, а потім передавав зброю дружині, і вона теж стріляла. Іноді, щоб розважити свою доньку, Вільгауз наказував підкидати догори маленьких дітей і давав по них чергу з автомата…

ПРОТЯГОМ ОКУПАЦІЇ ГІТЛЕРІВЦІ ВИВЕЗЛИ НА ПРИМУСОВІ РОБОТИ ДО НІМЕЧЧИНИ БЛИЗЬКО 2,3 МІЛЬЙОНА УКРАЇНЦІВ

У Янівському таборі в'язнів нищили під «Танго смерті», написане одним із бранців: під цю музику кати розстріляли майже 200 тисяч осіб. Місцем справжнього геноциду став табір для військовополонених «Шталаг-349», відомий як «Уманська яма». Після того як гітлерівці захопили Умань, вони пристосували під концтабір глиняний кар'єр цегляного заводу. Його площа сягала 10 гектарів, глибина коливалась від 6 до 15 метрів. Нацисти огородили кар'єр двома рядами колючого дроту і побудували 11 охоронних веж. Найглибше місце тут також було огороджене дротом — так у таборі з'явилося два яруси: верхній — для живих і нижній — для приречених на смерть. Уже на середину серпня 1941 року в «ямі» було закатовано понад 50 тисяч військовополонених.

За неповними даними, у Львівському, Славутському, Кам'янець-Подільському, Житомирському, Уманському, Володимир-Волинському, Кіровоградському, Сирецькому і Дарницькому (у Києві) та інших концтаборах було закатовано близько 1,5 мільйона людей.

У вересні 1942-го Гітлер розпорядився вивезти до Німеччини майже 500 тисяч українських жінок віком від 15 до 35 років для використання їх у домашніх господарствах. Спочатку окупанти вербували добровольців, обіцяючи їм райське життя. І дехто погодився. Але після того як із Німеччини почала надходити правдива інформація, люди намагалися за будь-яку ціну уникнути цієї відправки.

В листах, які надходили до України, передавалася жорстока правда про гітлерівську неволю. Ось, наприклад, дослівні уривки з листа української дівчини Ніни з Київщини:

«Я поки ще жива... Напишу вам, як нас годують. Свині дома краще їдять, ніж нам дають... Лежати не можна. Хоч і слабий, але повинен іти. На роботу йдемо з поліцаєм, на волю не пускають. Мамочко-голубонько, нащо ж мені таке життя сумне-невеселе, нащо ж наші роки молоді так пропадають. Плачемо вдень і вночі: ні поїсти, ні попити, ні сісти відпочити. Нащо ж нам життя таке?»

Протягом окупації фашисти вивезли на примусові роботи до Німеччини близько 2,3 мільйона українців.

Під час панування «нового порядку» населення України пережило другу «колективізацію». Лише до березня 1943 року гітлерівці вивезли майже 6 мільйонів тонн пшениці, 1,3 млн тонн картоплі, понад 2 мільйони голів худоби, 49 тисяч тонн масла, 220 тисяч тонн цукру, майже 10 мільйонів голів свиней та овець.

1941 року, зважаючи на стрімке просування вермахту вглиб України, багатьох її мешканців не встигли мобілізувати до лав Червоної армії, тож вони залишилися на окупованих територіях. Проте з початком звільнення країни їх, звісно, забрали до війська: протягом 1943–1945 років було призвано близько 4,5 мільйона осіб. Призивали навіть 17-річних юнаків. У березні 1945-го їх в армії налічувалося понад 265 тисяч. Мобілізовували й жінок, бо армія потребувала багато медсестер, снайперів, телефоністок, стенографісток, друкарок, кухарок.

За спогадами деяких ветеранів Другої світової, досить часто все це робилося нашвидкуруч і абияк. Історики свідчать, що після першого взяття Харкова навесні 1943-го було мобілізовано майже 15 тисяч осіб віком від 15 до 45 років!.. На фронт їх відправили без будь-якої підготовки, не видавши їм навіть військової форми, а на 10–15 чоловіків припадала лише одна гвинтівка. Враховуючи всі ці обставини, навіть фашисти називали їх «трофейними солдатами». Про те, як проводилася підготовка мобілізованих, можна судити з доповіді начальника політвідділу 60-ї армії полковника Ісаєва, в якій він зазначив: «Нове поповнення йшло в бій, не вміючи володіти ввіреною йому зброєю».

Президент Франції Шарль де Голль, коли свого часу в ООН зайшла мова про Другу світову війну і, зокрема, про участь в ній України, сказав: «Українці хоч і не мали державності, проте показали себе як нація людей-переможців». Цієї ж думки дотримувалися й інші відомі світові політики.

Сергій ЗЯТЬЄВ

ЗНАМЕНИТИЙ ВЕТЕРАН ПОВЕРТАЄТЬСЯ У СТРІЙ

Напередодні святкування Дня визволення України від фашистських загарбників став у стрій після капітального ремонту на Запорізькому авіаремонтному заводі «МіГремонт» черговий український бойовий винищувач. Повернувся в небо іменний літак Су-27 «Іван Бабак».

Цей Су-27 з бортовим номером 57 свого часу ввійшов в історію нашої країни як український винищувач, котрий презентував Україну.

Вперше українські пілоти Су-27 продемонстрували свою майстерність на міжнародному авіашоу 1996 року у м. Фейрфорд (Великобританія). І відразу отримали приз. Полковник Микола Коваль був відзначений кубком за найкращий пілотаж. Протягом кількох наступних років українські Су-27, красиво розмальовані на кінцях килів вишиванкою, були представлені у Словаччині, Чехії, Румунії, Туреччині, інших країнах.

2001 року командування ВПС України присвоїло винищувачу Су-27 ім'я Івана Бабака. Видатний льотчик періоду Другої світової війни Іван Бабак за заслуги у повітряних боях з нацистами 1943 року був удостоєний звання Героя Радянського Союзу, а у квітні 1945 року — поданий на відзначення ним удруге. І цього капітан Іван Бабак, який особисто в повітряних боях знищив 35 літаків ворога та ще 5 — разом з побратимами, був гідний. Але не судилося. 18 квітня 1945 року радянський винищувач потрапив у полон. За кілька днів Іван Бабак був звільнений, проте, за радянськими стандартами більше не мав права ні літати в небі, ні служити в армії. Іван Бабак став учителем у звичайній полтавській школі й десятиліттями навчав дітей хімії. Про видатного льотчика-винищувача, здавалося, забули. Україна за чверть століття відновила багато пам'ятних подій та імен, зниклих у історії Радянського Союзу. Сучасні українські авіатори з Миргородщини увічнили пам'ять про капітана Івана Бабака, назвавши його іменем винищувач Су-27.

Доля літака з бортовим номером 57 схожа з долею знаменитого ветерана, про якого по війні забули на десятиліття. Іменний літак перестали задіювати

Іменний літак Су-27 «Іван Бабак»

в яскравих заходах з 2002 року, коли в нього вичерпався ресурс. Понад десятиліття він стояв серед нелітаючих бортів на аеродромі в Миргороді.

2014 року заходилися ремонтувати і відновлювати десятки бойових літаків. Це триває й досі. Днями у стрій стає відремонтований бойовий літак Су-27 «Іван Бабак».

— Сьогодні Україна відновлює Збройні Сили, — говорить інспектор-льотчик командування Повітряних Сил Збройних Сил України полковник Сергій Журавльов. — Днями ще один літак зайняв місце в бойовому строю поруч з іменними Су-27 «Василь Нікіфоров» та «Валентин Кальонов». Українська авіація відновлює знамениті літаки. Відтепер сучасні українські льотчики підніматимуть у небо цей знаменитий Су-27 і відчуватимуть, що й вони з часом зможуть досягти рівня кращих асів світу.

Віктор ГЕДЗ

ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ: ЗАВОЙОВНИК І ХРЕСТИТЕЛЬ

ЗА РОКИ СВОГО ПРАВЛІННЯ КНЯЗЬ ЗНАЧНО ЗБІЛЬШИВ ТЕРИТОРІЮ КИЇВСЬКОЇ РУСІ, А ЦЕРКВА КАНОНІЗУВАЛА ЙОГО ЯК РІВНОАПОСТОЛЬНОГО СВЯТОГО

Князь Святослав, збираючись у свій останній похід, поділив підвладні йому міста та землі між трьома синами: Ярополк лишився в Києві, Олег відправився до Овруча, у древлянський край, а Володимир — до далекого Новгорода. Святослав сподівався, що брати житимуть у мирі й злагоді, спільно захищаючи руську землю від ворогів.

Однак склалося дещо інакше. Ярополк пішов війною на землі древлян, що належали Олегові та у битві під стінами Овруча вбив його. Захопивши володіння одного брата, Ярополк забажав заволодіти й землями другого — Володимира. Він зібрав військо і повів його на Новгород. Заскочений зненацька підступністю брата, Володимир від'їздить до варязьких земель (Скандинавії), аби зібрати сили. Близько двох років прожив Володимир у варягів, а потім, створивши з них загін найманців, пішов на Русь.

ЗА ВОЛОДИМИРА, НАЗВАНОГО ЗА ЗДОБУТКИ ВЕЛИКИМ, БУВ СТВОРЕНИЙ ПЕРШИЙ ЦЕРКОВНИЙ СТАТУТ РУСІ

Князь Володимир Великий

Пам'ятник Святому Рівноапостольному Великому князеві Київському Володимиру. Київ

Близько 980 р. Володимир повернув собі Новгород і розпочав війну проти союзника Ярополка полоцького князя Рогволода (Рогвольда), із дочкою якого Рогнедою (Рогнідою) хотів одружитися. Відправивши посланців до князівни із пропозицією «руки та серця», князь Володимир одержав відкоша. Дівчина відмовила молодому князеві, пояснивши, що «ніколи не стане дружиною сина рабині». Адже за однією з версій істориків, мати Володимира Малуша не належала до знатного роду, деякі з них навіть вважають, що вона була рабинею, яку покохав Святослав. Однак, більшість дослідників не поділяють думки про походження Малуші з простолюдинів.

Відмова полоцької князівни засмутила Володимира. Саме тому він вирішив здобути Полоцьк штурмом. Узимку 980 р. місто було захоплене, батько та двоє братів Рогнеди загинули, а вона всупереч власній волі стала дружиною Володимира, а в майбутньому — матір'ю Ярослава Мудрого. Існує думка, що жінка так і не пробачила Володимирові знищення рідного міста та розправи над її рідними. Після невдалої спроби вбити сплячого чоловіка княгиню разом із сином Ізяславом, який заступився за матір, відправили на її Батьківщину, у новозасноване місто Ізяславль (сучасний Заславль Мінської області), де вона стала черницею під ім'ям Анастасії, заснувала один із перших монастирів Східної Європи і померла 1000 року.

У червні 980 р. Володимир із величезним військом пішов на Київ, оточив Ярополка у фортеці Родня, де останній і загинув від рук варязьких найманців із дружини Володимира. Князь Володимир стає київським князем.

Варто відзначити його величезну роль у процесі державотворення Київської Русі. За часів його правління її територія значно зросла. 981 року Володимир приєднав Турово-Пінську землю та частину території племен білих хорватів (Червенські міста). Можливо, з цим пов'язані шлюби князя з Малфридою (ймовірно, представницею скандинавської династії з Турова) та Аделею (чеського чи моравського походження). 981–983 рр. позначені успішними походами Володимира проти в'ятичів та литовського племені ятвягів, 984 р. — проти радимичів; 985 р. — проти волзьких булгар, які в результаті були змушені платити данину.

Існує думка, що ці походи очолювали воєводи, а сам князь Володимир залишався у Вишгороді, де знаходився його палац, із дружинами (яких, за літописними даними, було сім або вісім) та численними наложницями, яких він мав до прийняття християнства. Володимир офіційно мав 12 синів — Святополка, Вишеслава, Ізяслава, Ярослава, Всеволода, Святослава, Мстислава, Бориса, Гліба, Станіслава, Позвізда, Судислава та до десяти доньок (Предслава, Мрямислава та Доброніга-Марія). Кількість його дітей від наложниць залишається невідомою.

Упродовж усього князювання Володимир воював із печенігами. Результатом цієї боротьби стало проведення ним масштабних фортифікаційних робіт у районі Змієвих валів у Подніпров'ї (оновлено та побудовано низку городищ, сотні кілометрів ровів та валів) для захисту від кочівників.

До зовнішньополітичних досягнень князя Володимира належать мирні угоди, часто підкріплені шлюбами самого князя, його синів та дочок, із Польщею, Чехією, Угорщиною, Візантією, Священною Римською імперією.

Серед здобутків князя у внутрішній політиці варто назвати карбування ним, першим із князів Русі, власних монет — златників та срібляників; заснування міст Переяслава, Володимира на Волині, Володимира на Клязьмі тощо; будівництво кам'яних храмів (Десятинна церква, початок будівництва Софії Київської). За Володимира, названого за здобутки Великим, був створений перший церковний статут Русі та започатковане навчання дітей бояр, дружинників та міщан «грецьким книгам».

Помер князь Володимир 15 липня 1015 р. у приміській резиденції в Берестові, залишивши у спадок синам одну з наймогутніших держав Європи. Його прах був перевезений до збудованої ним Десятинної церкви у Києві.

Вікторія САДИКОВА

ХРЕЩЕННЯ РУСІ

Близько 987–989 рр. Володимир захопив могутнє візантійське місто, що вважалося неприступною фортецею — Корсунь. Приводом до цього стало невиконання візантійськими царями Василем II та Костянтином VIII обіцянки видати заміж за Володимира їхню сестру Анну. У безвиході царі відправили Анну у супроводі пишного почту до київського князя за умови, що він охреститься, оскільки був язичником, а царівна — християнкою.

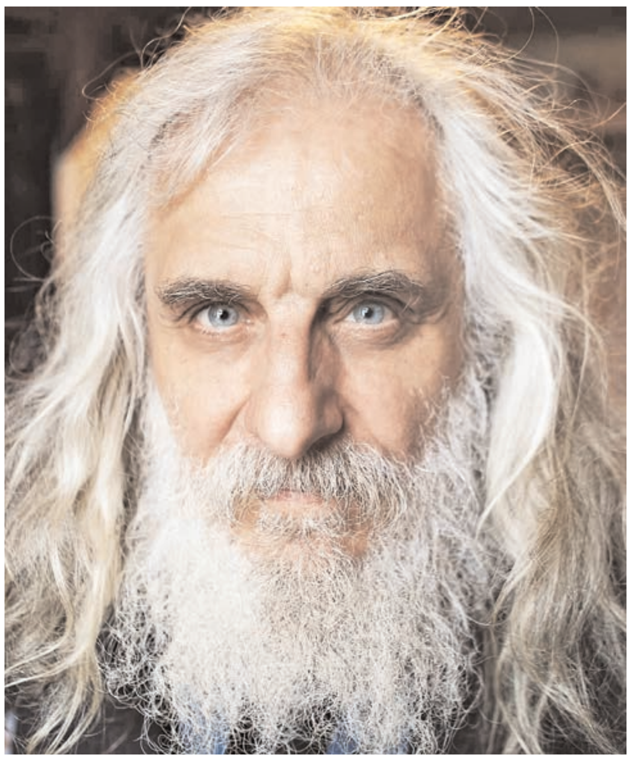

Хрещення киян

Тож Володимир не лише сам охрестився 988 року в Херсонесі, а й охрестив усю Київську Русь (впродовж 988–991 рр.). Історик М. Слабошпицький зазначає про цей період: «Давні язичницькі боги назавжди відходили у минуле. Їх скидали у Дніпро, і вони, підхоплені течією, пливли вниз, аж у Чорне море. Візантійські священики одягали киянам на шию хрестики. А хто не хотів зректися колишньої віри, втікав з Києва та інших міст у ліси, бо цих людей повсюдно переслідували княжі дружинники, тяжко караючи їх».

КОЛИ МИСТЕЦТВО ОБЕРІГАЄ...

ВОЛОНТЕР ЛЕВ СКОП РОЗПИСУЄ ПРИФРОНТОВІ ЦЕРКВИ ДЛЯ ВОЇНІВ, ПИШЕ ДЛЯ НИХ ІКОНИ

«Діду, куди ж ви залізли?» — запитує жителька Авдіївки у схожого на чаклуна з казки іконописця. «Ви ж знаєте, в нас немає місця, куди б не долітали ворожі кулі та снаряди. І повністю цілих будівель давно не знайти — як не пряме влучення, то осколками посічені». А шістдесятирічний чоловік на зауваження не зважає, продовжує наносити образ на стіну «хрущовки». Це вже другий його мурал у напівзруйнованому місті. Коли за кілька тижнів Лев знову приїхав до Авдіївки, він почув здивоване: «Слухайте, а ваш розпис і справді захищає квартал, по ньому відтоді майже не стріляють. Намалюйте на кожному будинку Авдіївки». Чоловік посміхається, залишає воїнам волонтерську допомогу, дозволяє висмикнути кілька волосин з бороди на удачу і їде далі, адже неподалік Донецька потрібно облаштувати капличку, а на Карачуні встановити ікону на місці збитого літака…

Лев Скоп

Лев Скоп входить у безліч волонтерських організацій, які допомагають фронту. Він розписує прифронтові церкви для воїнів, пише для них ікони, створив у Карпатах реабілітаційний центр. Віддає свої роботи на благодійні аукціони, щоб підтримати солдатів не тільки морально, але й технічно, скажімо, придбати черговий тепловізор для десантників. Про бажання допомагати армії Лев говорить так щиро, що, здається, чоловік готовий віддати все, що має.

КОШТИ З ПРОДАЖУ ІКОН ІДУТЬ НА ПРИДБАННЯ ТЕПЛОВІЗОРІВ

— Під час нещодавньої поїздки в Авдіївку жили в будинку без вікон. Обстріли тривали і вдень, і вночі. Навіть з важкої артилерії гатили. Та коли писав образ, я зовсім не думав про страх. Місцеві, які підходили і молилися, додавали сил. Мене іноді називають хворим на війну, насправді я просто хочу бути вільним, своїм у своїй державі. І я просто отримую задоволення від того, що роблю. Ви не уявляєте, яка це честь малювати ікони для воїнів, зображати святі образи, коли на тебе дивиться у приціл ворожий снайпер. Часто просять малювати маленькі обереги, які можна постійно мати із собою. Нещодавно воїн, якому я подарував іконку, розповів, як потрапив під страшний обстріл на «промці». Машина, в якій їхали, перевернулась. Усі, хто в ній був, постраждали, а йому хоч би що. Він зателефонував і сказав: «Мабуть, це ваша ікона врятувала життя. Або диво».

Дерев'яні дощечки, на яких пише ікони, Лев зібрав під час реставрації 600-річної церкви Святого Юра в Дрогобичі. Тоді гонтове покриття замінювали на нове. Мабуть, Лев міг би отримати за них мільйони, а він віддає їх на благодійність. Митець написав величезний образ Пресвятої Богородиці на побитій кулями стіні в Станиці Луганській. Хоч «подарунки» від снайпера інколи й свистіли над головою, бронежилет чоловік одягати відмовився. Знайдені кулі іконописець узяв собі. На пам'ять…

Практично кожна ікона, яку Лев пише для фронту, має цікаву історію.

— Наприкінці вересня проїздили через блокпост по дорозі на Слов'янськ. І перед нами відкрилася панорама із підірваним мостом, я навіть попросив дозволу сфотографувати цей вид. Ми перекинулись кількома словами з військовими, вони розпитали мене про образи, чи зможу я їм також щось намалювати. Буквально за кілька днів один із них зателефонував і сказав, що вони вирішили у гроті, котрий утворився в нижній частині руїн цього мосту, облаштувати капличку

Лев Скоп наносить образ на стіну багатоповерхівки в Авдіївці

і хочуть, аби я написав для неї образ. Я відразу взявся за цю відповідальну роботу. У жовтні образ уже був на передовій.

Поїздки на передову незавжди безпечні. Навіть на ворожу територію одного разу випадково заїхав.

— Проскочили блокпост і от ми вже на окупованій території. Їдемо, навігатор говорить, що все правильно, а в ньому ж не позначено, де ворог сидить. Розвернулися і швидко назад погнали. Пронесло.

Усю свою енергію чоловік направив на допомогу українській армії. Він разом із друзями постійно організовує акції, продає картини та ікони.

— Один капелан прислав мені фотографію каплички з моєю бойовою іконою. Запитав його, може, ще щось намалювати? А буквально за кілька днів до Миколая просить ще 26 ікон. І я розумію, що за три дні маю це зробити… Приємно, що образи добре продаються, це спонукає більше створювати і докуповувати таку необхідну на фронті оптику. Перший аукціон із друзями влаштували, потім другий, третій... Суми збираємо різні, на одному з аукціонів вдалося отримати понад двісті тисяч гривень. У моєму житті зараз немає нічого, крім війни, а душа прагне миру, спокою та Божого благословення.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

P.S. *До Дня захисника України іконописця нагородили іменним годинником у Національній академії сухопутних військ, що у Львові. Це не перша нагорода чоловіка. Є в нього і орден, і чимало медалей, десятки грамот… Та для Льва Скопа — це не є пріоритетом. Значно важливіше їхати на Схід країни, брати фарби, пензлі, полотна, а ще — гітару і просто відчувати себе потрібним.*

ВЕТЕРАНИ АТО ВИГОТОВЛЯЮТЬ УНІКАЛЬНІ ІКОНИ

Вадим Волостнов над створенням барельєфа

Вже рік, як у Василькові, що на Київщині, започатковано всеукраїнський проект «Ікона пам'яті загиблим за незалежність України». Ініціатор — відома італійська скульпторка українського походження Олена Карамушка. Вона — творчий автор барельєфа і проекту, а керівник — Олександра Стакан. Кількість волонтерів та ветеранів АТО в майстерні змінна, адже всі працюють у вільний від роботи час. Виготовленням та організацією вручень займаються волонтери та військовослужбовці Васильківщини.

— Ікони вручаємо всім родинам, які втратили на фронті своїх близьких. Олена спеціально прилетіла з Італії та навчила волонтерів всіх тонкощів виготовлення. Цей процес доволі нелегкий. Ікона є унікальним та неповторним витвором. Гроші на матеріал надсилають волонтери та охочі допомогти. Звичайно, нам зручніше, коли допомагають матеріалами. Як то кажуть — з миру по нитці, — розповідає Олександра Стакан.

На тепер ці барельєфи отримали понад сто родин загиблих. Волонтери сподіваються, що вони будуть передаватися як родинна цінність від батьків онукам.

— Процес виготовлення досить тривалий, складний та витратний. Загиблих в Україні дуже багато, тому поки що ми не можемо собі дозволити дарувати два барельєфи в одну родину. Зараз вручаємо їх родинам тих воїнів, з моменту загибелі яких минуло не менше року.

У майстерні активно працює ветеран АТО Вадим Волостнов, батько п'ятьох дітей, який проходив службу в батальйоні Кульчицького. Він особисто виготовив 30 барельєфів для сімей побратимів зі своєї частини. Вадим чи не щодня приїздив до майстерні, аби виконати цю роботу. З коштами на матеріали допомогли його товариші.

— Ще ми виготовляли ікони для загиблих із 40-ї та 30-ї бригад. Тож немає єдиного алгоритму вручення. Ми публікуємо бланки заявок у групі, але терміни чітко назвати не можемо. Інколи звертаються самі родичі загиблих або ті, кому вручили, розповідають іншим. Хочемо вшанувати кожного загиблого, бо поки ми пам'ятаємо — вони живі. Тому працюємо над тим, щоб в інших областях були такі майстерні. З'явилися однодумці в Житомирі, Чернігові та багатьох інших містах.

Ярослава ЗОРІНА

ЗВЕРНЕННЯ
отаманів патріотичних козацьких організацій України, членів Ради старійшин та ради засновників Українського козацтва до всіх козаків України
Шановні побратими!

Третій рік в Україні триває війна. Козаки, які зголосилися стати добровольцями на військовій службі, воюють на своїй землі проти нашого споконвічного ворога — північного сусіда у різних військових частинах різних військових формувань. Ще багато козаків, придатних до військової служби, висловлюють бажання також стати до зброї, оскільки, вступаючи в лави козацтва, складали присягу захищати Україну.

Ми звернулися до Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України з ініціативою щодо формування з числа козаків-добровольців козацьких підрозділів та військових частин у складі Збройних Сил України, де козаки будуть проходити контрактну військову службу. Прийняті також відповідні звернення до Українського народу, закордонних українців, Спілки офіцерів України, Народного Руху України.

Настав час нам усім об'єднатися, і тим, хто здатен за віком і станом здоров'я тримати в руках зброю, пропонуємо стати на захист України і зголоситися проходити в якості добровольців військову контрактну службу у козацьких військових підрозділах та частинах у складі Збройних Сил України, а тим, хто вже перебуває на військовій службі, перейти на таку службу до зазначених підрозділів і частин.

Ми ставимо за мету відновити наші славні військові традиції, підняти на новий, більш якісний рівень бойовий дух, патріотизм та військову дисципліну особового складу ЗСУ і разом з іншими військовослужбовцями Збройних Сил України, інших військових формувань дати ворогові гідну відсіч.

З відповідними заявами звертатися в офіс Спілки офіцерів України за адресою: вул. Грушевського, буд. 30/1, к.325, м. Київ, Україна, 01021; тел.: (044) 253-32-30; e-mail: sou325@ukr.net

***

Посвідчення учасника бойових дій серія АБ №595274, видане 28.07.1998 на ім'я Васіка Павла Леонідовича, яке було викрадене невстановленими особами, вважати недійсним.

***

На виконання вимог наказу Міністерства оборони України від 06.04.15 №156, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015р. за №699/27144, оголошується конкурс з відбору суб'єктів оціннної діяльності нерухомого військового майна, яке знаходиться на балансі й обліковується в КЕВ м. Запоріжжя:

№ п/п	Найменування об'єкта оцінювання, площа, місцезнаходження (адреса, в/м), балансоутримувач (назва, код за ЄДРПОУ, контактний телефон)	Орієнтована дата оцінювання	Мета проведення оцінювання
1.	Нерухоме військове майно — нежитлове приміщення загальною площею 57 кв.м, та технічний майданчик площею 300 кв.м, що перебуває на балансі КЕВ м. Запоріжжя, розташоване за адресою:69013, м. Запоріжжя, за ГП № 583.	05.11.2016	Визначення вартості об'єкта з метою укладання договору оренди

Відповідно до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015р. №156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015р. за №699/27144, по кожному об'єкту оцінювання окремо претенденти на участь у конкурсах подають до КЕВ м. Запоріжжя конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності; копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копії сертифіката суб'єкта про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсна пропозиція.

Конкурсна пропозиція претендента подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляції витрат, пов'язаних із виконанням робіт, а також терміну виконання робіт, якщо він не визначений в інформації про проведення конкурсу; умови розрахунків (відстрочки платежів).

У випадку, якщо два або більше учасники конкурсу отримають однакову кількість балів, комісія для визначення переможця конкурсу враховує додаткові критерії, до яких належать: досвід учасника конкурсу з оцінювання такого майна; кількість та якість виконаних учасником конкурсу договорів на проведення оцінювання майна, укладених з орендодавцями.

Конкурс відбудеться у КЕВ м. Запоріжжя за адресою: м. Запоріжжя, вул. Земського лікаря Лукашевича, 4, об 11.00 через 14 днів після опублікування цієї інформації.

Тел. для довідок: (061) 764-20-52.

***

Департамент військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України проводить конкурс на заміщення посади начальника Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка, штатно-посадова категорія «генерал-майор», посадовий оклад 1860 — 2070 грн.

Кваліфікаційні вимоги:

Посаду начальника Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка можуть обіймати військовослужбовці, які мають науковий ступінь, вчене (почесне) звання, вислугу років на військовій службі на посадах наукових або науково-педагогічних працівників не менше 10 років, оперативно-стратегічний (оперативно-тактичний) рівень військової освіти, або особи, які мають досвід проходження військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (не менше 10 років) та оперативно-стратегічний рівень військової освіти.

Для участі в конкурсі надсилаються такі документи: рапорт про участь у конкурсі; автобіографія; копії документів про вищу освіту; службова та медична характеристики; завірена копія службової картки; довідка про проходження військової служби; письмова згода на збір та обробку персональних даних; копії документів про науковий ступінь, вчене (почесне) звання; список наукових праць (винаходів); документи, які підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років (дипломи, сертифікати, свідоцтва), надаються кандидатами за наявністю.

Строк подання документів на розгляд конкурсної комісії — 60 календарних днів з дня опублікування оголошення.

Документи надсилаються на адресу: 03168, м. Київ-168, Повітрофлотський проспект-6, Департамент військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України.

Довідкові консультації за телефонами: 254–11, (044) 271–13-11, (097) 238–42-87.

***

Інформація Київського квартирно-експлуатаційного управління про підсумки конкурсів з відбору суб'єктів оціннної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежного оціннювання нерухомого військового майна

За результатами конкурсу з відбору суб'єктів оціннної діяльності, що відбувся 18 жовтня 2016 року о 10 год. 00 хв., переможцем визнано ФОП Чебаков О.І. на проведення незалежного оціннювання нерухомого військового майна, а саме:

— нежитлових приміщень будівлі інв. №1 військового містечка №54 площею 88,35 кв. м, за адресою: м. Київ, вул. Госпітальна, 18.

За результатами конкурсу з відбору суб'єктів оціннної діяльності, що відбувся 18 жовтня 2016 року о 10 год. 30 хв., переможцем визнано ФОП Чебаков О.І. на проведення незалежного оціннювання нерухомого військового майна, а саме:

— нежитлових приміщень будівлі інв. №50 військового містечка №113 площею 140,00 кв. м, за адресою: м. Київ, вул. Дегтярівська, 19.

***

Київське квартирно-експлуатаційне управління оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціннної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежного оціннювання нерухомого військового майна

Об'єкт оціннювання: нерухоме військове майно — частина нежитлових приміщень будівлі інв. № 39 військового містечка №243 площею 47,00 кв. м.

Місцезнаходження об'єкта оціннювання: м. Київ, вул. Світла, 6А.

Балансоутримувач: Київське квартирно-експлуатаційне управління (далі — Київське КЕУ).

Мета проведення незалежного оціннювання: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати з метою укладення договору оренди.

Орієнтована дата оціннювання: 31.10.2016.

До участі в конкурсі залучаються суб'єкти оціннної діяльності — суб'єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу І Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 №156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за №699/27144.

Учасники конкурсу для участі в конкурсі надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціннної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб'єкта оціннної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціннної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов'язаних з виконанням робіт, строку виконання робіт, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочки платежів).

Конкурсна документація має надійти до Київського КЕУ не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться об 11 год. 30 хв. 14 листопада 2016 року за адресою: м. Київ, вул. Ав. Антонова, 2/32, каб. 15.

Документи надсилати поштою на адресу: 03186, м. Київ, а/с 37, Київське КЕУ; надавати особисто за адресою: м. Київ, вул. Курська, 13А, каб. 107.

Телефон для довідок: (067) 405-01-40 або (044) 242-81-99.

***

Київське квартирно-експлуатаційне управління оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціннної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежного оціннювання нерухомого військового майна

Об'єкт оціннювання: нерухоме військове майно — частина нежитлових приміщень в будівлі інв. №2 військового містечка №1 площею 234,40 кв. м.

Місцезнаходження об'єкта оціннювання: м. Київ, вул. Костянтинівська, 5.

Балансоутримувач: Київське квартирно-експлуатаційне управління (далі — Київське КЕУ).

Мета проведення незалежного оціннювання: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати з метою укладення договору оренди.

Орієнтована дата оціннювання: 31.10.2016.

До участі в конкурсі залучаються суб'єкти оціннної діяльності — суб'єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу І Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 №156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за №699/27144.

Учасники конкурсу для участі в конкурсі надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціннної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб'єкта оціннної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціннної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов'язаних з виконанням робіт, строку виконання робіт, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочки платежів).

Конкурсна документація має надійти до Київського КЕУ не пізніше ніж за 4 робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 12 год. 00 хв. 14 листопада 2016 року за адресою: м. Київ, вул. Ав. Антонова, 2/32, каб. 15.

Документи надсилати поштою на адресу: 03186, м. Київ, а/с 37, Київське КЕУ; надавати особисто за адресою: м. Київ, вул. Курська, 13А, каб. 107.

Телефон для довідок: (067) 405-01-40 або (044) 242-81-99.

***

Інформація квартирно-експлуатаційного відділу м. Чернівці про підсумки конкурсу з відбору суб'єктів оціннної діяльності, які залучатимуться до проведення незалежного оціннювання державного (військового) майна, що відбувся 18 жовтня 2016 року

Відповідно до розділу ІІІ Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого Наказом Міністра оборони України від 06.04.2015 №156 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11.06.2015 за №699/27144, ухвалено рішення **про визнання переможцем конкурсу** з відбору суб'єктів оціннної діяльності — суб'єктів господарювання, які будуть залучені до проведення незалежного оціннювання державного (військового) майна: **нежитлового приміщення №6 загальною площею 30,3 кв. м на цокольному поверсі будівлі №65 (навчальний корпус) військового містечка №2, розташованого за адресою: Хмельницька обл., м. Кам'янець-Подільський, вул. Гагаріна, 56,** що перебуває на балансі КЕВ м.Чернівці, з метою подальшої передачі в оренду, **приватне підприємство «Аспект».**

***

Інформація про конкурсний відбір суб'єктів оціннної діяльності майна, що знаходиться на балансі Навчально-спортивної бази літніх видів спорту Міністерства оборони України для визначення його ринкової вартості

— для укладення договору оренди для розміщення суб'єкта господарювання, що здійснює побутове обслуговування населення (перукарня):

№ пп	Опис об'єкта оцінювання	Площа, кв.м	Адреса об'єкта оцінювання	Запланована дата оцінювання
1	Частина нежитлових приміщень першого поверху будівлі спортивного залу №2 (спеціалізований зал гімнастики) інвентарний №102, військове містечко №1	15,5	м. Львів, вул. Княгині Ольги 3А	31.10.2016

— для укладення договору оренди для розміщення установок модульних транспортабельних — 2200 кв.м та складу — 300 кв.м, інше використання

№ пп	Опис об'єкта оцінювання	Площа, кв.м	Адреса об'єкта оцінювання	Запланована дата оцінювання
1	Частина технічного майданчика, що прилягає до споруди басейну 50м	800,0	Військове містечко №199, м. Львів, вул. Клепарівська, 39А	31.10.2016
2	Частина технічного майданчика, що прилягає до комплексу сучасного п'ятиборства	700,0		
3	Частина технічного майданчика, що прилягає до будівлі легкоатлетичного манежу з велотреком	700,0		
4	Частина технічного майданчика, що прилягає до будівлі спортивно-стрілецького комплексу	300,0		

Назва і місце розташування органу, що проводить конкурс: Квартирно-експлуатаційний відділ м. Львова, адреса: 79007, м. Львів, вул. Батуринська, 2

Основні умови конкурсу:

У конкурсі беруть участь суб'єкти оціннної діяльності, які отримали сертифікат суб'єкта оціннної діяльності, мають чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідними напрямами оціннювання майна та спеціалізаціями у межах таких напрямів, мають свідоцтво про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності та у визначений надали необхідні документи.

Кінцевий термін прийому документів на конкурс:

Конкурсні пропозиції подаються в окремому конверті з написом «На конкурс», запечатаному печаткою учасника конкурсу. Кінцевий термін прийняття документів на конкурс — за 4 робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно). **Конкурс буде проведено** о 10.00 через 14 календарних днів після публікації повідомлення в газеті в КЕВ м. Львова за адресою: 79007, м. Львів, вул. Батуринська, 2

Телефон для довідок: (067) 303-27-24;

Для участі в конкурсі учасник подає на розгляд конкурсної комісії такі документи:

1. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

2. Документація подається в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться, та включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціннної діяльності за встановленою формою; копії установчих документів суб'єкта оціннної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціннної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

3. Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо ціни виконання робіт, калькуляції витрат, пов'язаних з виконанням робіт, а також строк виконання робіт.

ЛИСТОПАД

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

3 листопада
День інженерних військ України.
День ракетних військ і артилерії України
6 листопада
День визволення Києва
9 листопада
День української писемності та мови
16 листопада
День морської піхоти.
День працівників радіо, телебачення та зв'язку України
21 листопада
День Гідності та Свободи
26 листопада
День пам'яті жертв голодомору

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф» (вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 32922 Замовлення 50139

Ціна вроздріб – договірна

ТВО головного редактора Анатолій МАРКЕВИЧ

Чергові по номеру — Вадим КОВАЛЬОВ, Роман ТУРОВЕЦЬ

Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО

Адреса редакції:
вул. Мельникова, 24, м. Київ, 04050

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 489-50-12

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)
Р — Реклама платна

Листування з читачами
тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора.
При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114

9 771029 911004